Наша Свабода
№9(96) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

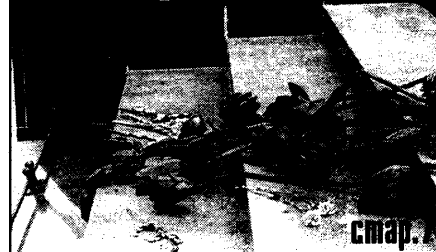
24 СТУДЗЕНЯ 2001 года СЕРАДА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Чыноўнікі страцілі сумленне



стар.2

Аварыя на Смаленскай АЭС

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Учора ў 5.42 па беларускім часе на Смаленскай атамнай энергетычнай станцыі, што месціцца непадалёк ад мяжы з Беларуссю, адбылася аварыя. На другім энергаблоку АЭС спрацавала сістэма аўтаматычнай абароны. Энергаблок быў спынены і разгружаны ў сувязі са з'яўленнем «дэфекту». Пра гэта паведаміла агенцтва «Интерфакс».

Як паведамляюць РИА «Новости», другі энергаблок быў спынены, а ядзернае паліва – уран – з яго было выгружанае. Эксперты паведамляюць, што ў блоку быў знойдзены «дэфект». Цяпер, па словах энергетыкаў, будзе высвятляцца прычына з'яўлення дэфекту. У «Росэнергоатоме» паведамілі, што дэфект, «хутчэй за ўсё, з'яўляецца тэхналагічным і, магчыма, схаваным».

На станцыі створаная камісія, якая займаецца высвятленнем абставінаў і прычынаў, што пацягнулі вывад з эксплуатацыі другога энергаблока Смаленскай АЭС. Прадстаўнік гэтай камісіі Сяргей Крылоў паведаміў, што адна з асноўных версіяў адключэння энергаблока – «збой у сістэме абароны рэактара, а не перашкоды ў функцываванні самога рэактара».

Смаленская АЭС мае тры энергаблокі РБМК, гэта такія самыя энергаблокі, што стаялі на Чарнобыльскай АЭС. Агульная праектная магутнасць станцыі – 3 тысячы мегават. Першы блок не працуе, бо знаходзіцца на планавым капітальным рамонце. Цяпер не працуе і другі блок. ■



Фота IREX/ProMedia

● 22 студзеня ў Мінску на Дражненскім завулку адчыніліся дзверы першай для бамжоў начлежкі. Першыя наведвальнікі гэтай установы ўжо знаёмяцца з правіламі пражывання (падрабязнасці на стар.2)

Беларусы на сесіі ПАСЕ ў Страсбургу

Рыгор БУЯН

22 студзеня ў Страсбургу пачалася сесія Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы, адным з пытанняў якой значыцца разгляд «беларускага пытання».



Гэта робіцца штогод пачынаючы са студзеня 1997 года, калі Савет Еўропы, не прызнаўшы вынікаў лістападаўскага рэферэндуму 96-га года, пазбавіў парламент Беларусі статусу спецыяльна запрошанага ў ПА СЕ. Гэта азначае, што беларускія ўлады просяць вярнуць краіне статус «спецыяльна запрошанага», аднак кожны раз атрымоўваюць ад варот паварот. Не прызнаўшы палату №1, ПА СЕ не мае падставаў для прызнання і палаты №2, якая фармавалася з маштабнымі парушэннямі заканадаўства.

Дэлегацыя ўрадавага боку, у якую ўвайшлі Уладзімір Навасяд, Уладзімір Канаплёў, Аляксандр Шпілеўскі, прыбыла ў Страсбург яшчэ 21 студзеня, выкарыстаўшы вольны дзень для нефармальных сустрэчаў. Іхнімі суразмоўцамі пераважна былі палітыкі з Расіі ды іншых краінаў СНД. Дэлегацыя палітычнай апазіцыі, у складзе якой экс-прэм'ер Міхаіл Чыгір, старшыня АГП Анатоль Лябедзька ды лідэр партыі жанчынаў «Надзея» Валянціна Палевікова, прыляцела ў Страсбург вечарам 22 студзеня.

«Беларускае пытанне» Палітычны камітэт ПА СЕ меўся разглядзець 23 студзеня, прычым, як гэта заўсёды адбывалася, на працягу гадзіны-паўтары. За адведзены час Палітычны камітэт мусіў вырашыць: прызнаваць ці не прызнаваць палату №2 легітымным парламентам Беларусі. Мяркуючы па выказваннях лорда Расэла Джонсана на прэс-канферэнцыі, ПА СЕ не памяняла сваіх адносінаў да «выбарчага фарсу». «Я не думаю, што дасягнуты пэўны прагрэс, які мог бы задаволіць. На мінулым тыдні я сустракаўся з прадстаўнікамі беларускай дэлегацыі і ў чарговы раз сказаў ім, што ўсё залежыць ад зменаў унутры краіны, асабліва ад перагляду функцыяў парламента, які зараз не выконвае ніякай ролі».

Варта зазначыць, што ў адрозненне ад трох папярэдніх разглядаў «беларускага пытання», на якія запрашаліся як прадстаўнікі палаты прадстаўнікоў, так і Вярхоўнага Савета 13 склікання, гэтым разам Страсбург змяніў фармат паседжання. Замест дэлегацыі ВС у Страсбург былі запрошаныя тры прэтэндэнты на адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад апазіцыі. Аднак у выніку паехала «змешаная» каманда апазіцыі.

Кіраўнік «Рэгіянальнай Беларусі» Сямён Домаш патлумачыў немагчымасць прысутнасці ў Страсбургу трыма прычынамі. «Калі я атрымаў афіцыйнае запрашэнне ў Страсбург, то было ўжо позна; апрача таго, я запрашаўся як прадстаўнік КРДС. Але ж я не маю ў Каардынацыйнай радзе ніякіх паўнамоцтваў – ёсць старшынствуючы на паседжаннях, а гэта старшыня жаночай партыі «Надзея» Валянціна Палевікова. Гэта першая прычына.

Па-другое, я даведаўся, што беларуская дэлегацыя, з аднаго боку, прадстаўленая палатай прадстаўнікоў, і трыма магчымымі кандыдатамі ў прэзідэнты – з другога боку. Аднак падобныя слуханні павінны праводзіцца ў прысутнасці абодвух бакоў: калі запрашаецца палата прадстаўнікоў, то мусіць быць прадстаўлены і Вярхоўны Савет, як гэта было заўсёды. Аднак мяне не запрашалі ў Страсбург як прадстаўніка Вярхоўнага Савета.

Трэцяя прычына заключаецца ў тым, што запрашэнне ў Страсбург выклікане цікаўнасцю да «тройкі» магчымых кандыдатаў у прэзідэнты. Але я прытрымліваюся прынцыповай пазіцыі, што лёс прэзідэнцкіх выбараў будзе вырашацца толькі на Беларусі і толькі народам Беларусі. Таму нам няма патрэбы заручацца падтрымкай ці здабываць сімпатыі Захаду – нам патрэбная падтрымка беларускага народа».

Першы сакратар ЦК ПКБ, кіраўнік фракцыі камуністаў у ВС Сяргей Калякін, які прысутнічаў на трох папярэдніх разглядах «беларускага пытання» ў рамках ПА СЕ, упэўнены, што чацвёртая спроба ўрадавага боку вярнуць палаце прадстаўнікоў статус «спецыяльна запрошанага» загадзя правальная. Еўропа не прызнае вынікаў леташняга «выбарчага фарсу» – і «парламенцкая тройка», і ПА СЕ неаднаразова выказваліся на гэты конт. ■

НАВІНЫ

■ **Хваля крымінальных справаў на падазрэнні ў хабарніцтве днямі дакацілася да Магілёва.** У момант атрымання хабару ад прадстаўніка маскоўскай фірмы «Амега» ў 14 тысячаў долараў супрацоўнікамі Дзяржаўнага камітэта фінансавых расследаванняў затрыманыя галоўны інжынер і дырэктар магілёўскага аб'яднання «Мясамалпрам».

■ **З 1 ліпеня ў Беларусі будзе ўведзеная забарона на гандаль і аказванне паслугаў без касавых апаратаў.** Гэтак Дзяржаўны падатковы камітэт збіраецца кантраляваць абарачэнне наяўных грошай і змагацца з прыхоўваннем даходаў ад падаткаабкладання. Для надзейнасці блокі памяці «касаў» мяркуецца пламбаваць.

■ **Беларускі ўрад выдаў пастанову аб фінансаванні дзяржаўных выданняў у 2001 годзе.** Прычым сёлетнія датацыі ў параўнанні ў мінулым годам павялічыліся амаль удвая і склалі 11,7 мільярда рублёў. Гэтыя грошы будуць выдаткаваныя 46 дзяржаўным выданням.

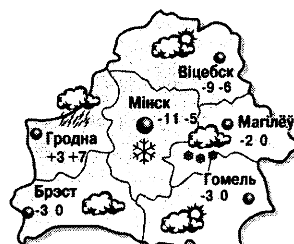
■ **Мытнікі «Заходняга Буга» на пераходзе «Казловічы» затрымалі груз кветак агульным коштам каля 80 мільёнаў рублёў.** Кветкі па дакументах, у якіх вага грузу была значна заніжаная, спрабаваў правезці грамадзянін Расіі. Канфіскаваныя букеты будуць прададзеныя ў брэсцкіх крамах.

■ **Нацбанк Беларусі на 3 месяцы прыпыніў для «Тэхнабанка» дзеянне ліцэнзіі на ажыццяўленне шэрагу валютных аперацыяў.** Гэта сталася санкцыяй за выяўленыя падчас адмысловай праверкі факты невыканання валютнага заканадаўства. У выніку банк не можа ажыццяўляць ад свайго імя і за свой кошт аперацыі па канвертацыі валюты.

■ **За 2000 год у Беларусі было пакрадзена 60 млн. кілаватгадзінаў электраэнергіі.** Усё гэта каштавала 2,2 мільярда беларускіх рублёў. Па фактах крадзяжу цяпла і электраэнергіі з парушальнікаў спагнана ўсяго палова ад штрафных сумаў.

■ **Кошты працягваюць расці цяпер ужо ў новым годзе.** Паводле інфармацыі міністэрства статыстыкі і аналізу, за першыя два тыдні студзеня 2001 года спажывецкія цэны ў Беларусі павялічыліся на 2,3%.

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА



Курс наяўнага долара на «чорным рынку»
1240

«Залатая» сустрэча з выбаршчыкамі

Рычард БУЙНІЦКІ

Да штрафу памерам у 150 мінімальных заробкаў (каля 440 долараў ЗША) асудзіў Аршанскі раённы суд актывістаў Свабоднага прафсаюза Беларускага Віктара Андрэева ды Юрыя Санько кожнага.

Суд расцаніў-звычайную сустрэчу з аршанскімі выбаршчыкамі як несанкцыянаваны мітынг. Віцебскі абласны суд, куды асуджаныя абскардзілі прысуд першай інстанцыі, пацвердзіў прысуд Аршанскага суда. В.Андрэеву ды Ю.Санько прыйдзецца на дваіх выплаціць 880 долараў ЗША, калі і Вярхоўны суд, куды яны падалі апеляцыю, пакіне прысуд без зьмененьняў. ■

Клімаў і Кудзінаў пакуль застаюцца за кратамі

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Нягледзячы на ўступленне з 1 студзеня 2001 года ў дзеянне новага Крымінальнага кодэкса, у якім тэрміны пакарання па многіх артыкулах значна зьмяншаюцца, беларускія палітзьняволеныя, дэпутаты Вярхоўнага Савета 13-га склікання Андрэй Клімаў і Уладзімір Кудзінаў паранейшаму знаходзяцца ў калоніі ўзмоцненага рэжыму на вуліцы Кальварыйскай.

Абаронца Уладзіміра Кудзінава Таццяна Станкевіч паведаміла, што ў ягоным выпадку максімальны тэрмін пазбаўлення волі па новым кодэксе знізіўся ніжэй за мяжу, якую ён ужо адседзеў, і таму ў першыя дні новага года яна напісала ў Вярхоўны суд хадайніцтва аб вызваленні дэпутата. Аднак яно было адхіленае па той прасцятой прычыне, што, згодна з новым правілам, падобныя хадайніцтвы мусіць пісаць сам асуджаны. Ці будзе гэта рабіць Кудзінаў – пакуль невядома, бо раней ён ужо адмаўляўся пісаць Аляксандру Лукашэнку просьбу аб амністыі, бо лічыць сябе невінаватым. Але адвакатка спадзяецца, што з дапамогай родных і грамадскасці У. Кудзінава атрымаецца запэўніць у цяперашняй неабходнасці гэтага кроку. А пакуль што яму скасавалі яшчэ адзін год з ягонага першапачатковага сямігадовага тэрміну.

Пад вартай па-ранейшаму і Андрэй Клімаў. Тыя сто тысячаў долараў, што патрэбныя былі для ягонага вызвалення з-пад варты, назбіраць не ўдалося. Такую суму для «выкупу» вызначыў суд, бо, маўляў, менавіта на такія грошы ён нарабіў шкоды дзяржаве. Такім чынам А.Клімаву таксама скідваецца адзін год па амністыі і застаецца 8, з якіх 3 ён ужо адседзеў. Застаецца яшчэ 5 доўгіх гадоў, натуральна, пры малаверагодным умове таго, што цяперашні рэжым дыктатуры працягнецца на Беларусі і пасля восеньскіх прэзідэнцкіх выбараў. ■

Не-эміграцыя

Прытулак для беларускага пісьменьніка Васіля Быкава

Крыстоф ШРЭДЭР, Frankfurter Rundschau

Ён падкрэслена сьцьвярджае, што «не эміграваў, а проста прыехаў на запрашэньне». Беларускі пісьменьнік Васіль Быкаў пасьля іранскага публіцыста Фараджа Саркухі – другі аўтар, які жыве й працуе ў Франкфурце ў рамках праекту «Гарады прытулку», атрымаўшы запрашэньне ад Ведамства Мультыкультурных Справаў і Франкфурцкага Кніжнага Кірмашу.

Горад Франкфурт у 1998 годзе далучыўся да заснаванай Міжнародным Пісьменьніцкім Парлямэнтам сеткі гарадоў, што дагэтуль далі прытулак ужо пяцідзесяці адзнаму пісьменьніку, якім у іхных краінах пагражае палітычны перасьлед. Апрача Франкфурту сярод нямецкіх гарадоў у гэтым праекце ўдзельнічаюць таксама Гановэр, Бэрлін і Ваймар.

Васіль Быкаў, народжаны ў 1924 годзе, пайшоў у 1941-м добраахвотнікам на фронт і ваяваў супраць нямецкіх акупантаў. Вайна – самы значны матыў яго шматлікіх апавяданьняў і раманаў, за якія летась ён быў намінаваны на атрыманьне Нобэлеўскай літаратурнай прэміі.

Пэрсанажы Быкава – «ня нейкія надпрыродныя героі, а звычайныя людзі, – сказаў падчас прэзэнтацыі Андрэас Кшыван, прадстаўнік «Палацу Ялта», дзе знайшоў прытулак пісьменьнік. Быкаў свайго часу рашуча падтрымаў рэформы Гарбачова і ў 1986 годзе быў абраны сябрам сакратарыяту Саюзу Пісьменьнікаў СССР.

Пасьля захопу ўлады ў Беларусі дыктатарам Аляксандрам Лукашэнкам, Быкаў удзельнічаў у апазыцыйным руху, аж пакуль для яго ня стала «фізычна і псыхічна» немагчымым заставацца ў краіне: «У Беларусі ўсталяваўся паліцыйны рэжым, які кажа «Не» ўсім правам чалавека».

Перш чым прыехаць у Франкфурт, Быкаў спачатку пражыў два гады ў Гельсынкі, дзе быў госьцем фінскага ПЭН-клюбу, а пасьля правеў год у замку Візэрсдорф пад Бэрлінам. Прыехаўшы 15 студзеня ў Франкфурт, Быкаў найперш зьбіраецца скончыць тут распачатыя ў Бэрліне аўтабіяграфічны раман. Не выключае аўтар і магчымасьці літаратурнага апісаньня свайго побыту ў Франкфурце. ■

Пераклаў Сяргей ШУПА

Разбуральнікі могілак знойдзеныя

Юрась ВЯЧКА

Напрыканцы мінулага тыдня ў Баранавічах знойдзеныя вандалы, якія разбурылі 59 помнікаў на гарадскіх могілках, закрытых для пахавання. Разбуральнікамі могілак аказаліся двое непаўнагадовых адшчапенцаў, якія вучацца ў 7 і 9 класах Баранавіцкай сярэдняй школы №22.

Высветлілася, што іхні «візіт» на могілкі адбыўся яшчэ да новага года. Распіўшы бутэльку гарэлкі, непаўнагадовыя вандалы рушылі на могілкі, дзе і пабурылі 59 помнікаў. Варта адзначыць, што на гэтых могілках пахаваны дзед аднаго з адшчапенцаў.

Матэрыялы на падлетках накіраваныя ў гарадскую камісію па справах непаўнагадовых. Але сумная гісторыя тым не заканчваецца: бацькам прыйдзецца аплаціць аднаўленне ўсіх пабураных помнікаў. ■

АКЦЫІ

Фота REX/PhotoMedia

● Баец падраздзялення «Алмаз» на трэніроўцы (архіў)

Малпа спыніла метро

Дзмітрый УЛАСАЎ

22 студзеня ў 10.12 на другой лініі мінскага метрапалітэна быў спынены рух электрацягнікоў. Як паведаміў начальнік сталічнай «падземкі» Мікалай Андрэеў, на станцыі «Купалаўская» на рэйкі саскочыла малпа, якая вылезла з клеткі пасажыра, што вёз яе на выставу. Жывёліна засталася жывая: машыніст цягніка, які пад'язджаў да станцыі, паспеў прымяніць экстранае тармажэнне. Аднак малпа зачапіла павадком кантактную рэйку, якая была тут жа аўтаматычна абясточана.

Рух цягнікоў аднавіўся ў 10.19. Малпа вернута ўладальніку.

Гэта ўжо як мінімум пятае здарэнне ў мінскім метро за няпоўныя два месяцы. Падчас апошняга 15 студзеня на станцыі «Плошча Перамогі» на рэйкі ўпаў п'яны мужчына (рух быў спынены на 8 хвілінаў). 8 снежня і 5 студзеня выйшла з эксплуатацыі электронная сістэма кіравання аднаго з саставаў (затрымка ў руху – 14 і 10 хвілінаў). 2 снежня ў электрацягніку самаадвольна адчыніліся дзверы. ■

БелаПАН

У Мінску адкрылася начлежка

Вольга АСІПЕНКА

22 студзеня ў Мінску пры фінансавай падтрымцы беларускага прадстаўніцтва «Філіп Морыс» адкрыўся першы дом начнога знаходжання для асобаў без пэўнага месца жыхарства. На цырымоніі адкрыцця прысутнічаў старшыня Мінгарвыканкама Міхаіл Паўлаў.

Па словах кіраўніка справамі Мінгарвыканкама Людмілы Валодзькінай, у 1997 годзе гарадскія ўлады распачалі працу па сацыяльнай адаптацыі і аказанні садзейнічання ў працаўладкаванні асобаў без пэўнага месца жыхарства, якія вярнуліся з месцаў пазбаўлення волі і лячэбна-працоўных прафілакторыяў. У снежні бягучага года быў адкрыты пункт рэгістрацыі асобаў без пэўнага месца жыхарства на Лагойскім тракце, у арганізацыі працы якога ўзяла ўдзел грамадская арганізацыя «Беларуская асацыяцыя сацыяльных работнікаў».

Паводле вынікаў трохгадовай працы, па дапамогу ў пункт звярнуліся 1.895 чалавек: 950 з іх аказана дапамога ў прапісцы, 347 – у працаўладкаванні, 84 – у афармленні грамадзянства. Новым этапам у гэтай працы, як зазначыла Валодзькіна, стала адкрыццё сёння дома начнога знаходжання, у памяшканні якога пераведзены пункт рэгістрацыі. Паводле яе словаў, гэта шанц для тых, хто хоча вярнуцца да нармальнага жыцця. Прытулак дазволіць атрымаць начлег, харчаванне і элементарную медыцынскую дапамогу, кансультацыі нарколага, псіхолага, юрыста. Згодна са статутам прытулку, першапачатковa месца для пражывання будзе прадастаўляцца на месяц, у асобных выпадках – на паўгода. ■

БелаПАН

Н.Р.М. можа стаць двойчы рок-каралямі

Кірэй МАНУЙЛА

26 студзеня ў канцэртнай зале «Мінск» пройдзе чарговая, сёмая па ліку, цырымонія ўганаравання беларускіх гуртоў і выканаўцаў рок-музыкі «Рок-каранацыя-2000».

Сёлета з вялікай верагоднасцю можа перапыніцца адна завядзёнка «Рок-каранацыі», калі галоўны прыз – рок-карону – апошнія 4 гады бралі па чарзе то рускамоўныя гурты, то беларускамоўныя гурты. Нагадаем, з 1996 года рок-каралямі становіліся «Ляпіс Трубяцкой», Н.Р.М., «Нейра дзюбель», «Крыві». Летась услед за «Крыві» перамогу прадказвалі Аляксею Шадзько з гуртам «Сястра», аднак выходзіць такім чынам, што рок-каралямі 2000 года другі раз стануць музыкі гурта Н.Р.М., а іхнія «Тры чарапахі» прыплывуць першымі ў намінацыі «Лепшы альбом года». Прынамсі, такі наш прагноз.

Не давядзіцца сумнявацца толькі ў тым, што будзе названа «Праектам года»? Безумоўна, «Я нарадзіўся тут». Што да прагнозаў на некаторыя іншыя асноўныя намінацыі ў «Рок-каранацыі», то там усе тыя ж. «Лепшай песняй года», як нам здаецца, з вялікай верагоднасцю можа стаць «Я нарадзіўся тут» альбо ўпершыню заэкставаны паланэз Агінскага на словы Сяржука Сокалава-Воюша, «Адкрыццём года» – гурт «Без білета», «Рок-князёўнай» – зноў Веранiка Круглова. У намінацыі «Традыцыі і сучаснасць» гэтым разам мусіць уганаравацца «Юр'я», а прыз за «Лепшы тэкст» мы аддалі б Аляксандру Кулінковічу за першую напісаную па-беларуску нейрадзюбелеўскую песню «Забі амерыканца».

З'явіцца на гэтай «Рок-каранацыі» і новая намінацыя – «Гурт стагоддзя». ■

Суд па сакрэтным указе Лукашэнкі

Агенцтва «Ю.С.Ньюс» (www.yusnews.com)

25 студзеня Мінскі гарадскі суд будзе разглядаць справу, дзе мова ідзе пра выканане Аляксандрам Лукашэнкам і яго атачэннем Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Артыкул 7 (аднолькавы ва ўсіх рэдакцыях Канстытуцыі) вызначае: «Нарматыўныя акты дзяржаўных органаў публікуюцца або даводзяцца да ўсеагульнага ведама іншым прадугледжаным законам спосабам». Аднак А.Лукашэнка 12 студзеня 1998 года падпісаў указ № 19, які нідзе не быў апублікаваны, але абмежаваў правы журналістаў, што хочуць асвятляць яго-ную дзейнасць.

Паводле пункта 4.5, зацверджана згаданым сакрэтным указам «Рэгламенту правядзення мерапрыемстваў з удзелам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь», асвятленне гэтых мерапрыемстваў у сродках масавай інфармацыі «забяспечваецца прэс-службай Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, якая па ўзгадненні са Службай бяспекі вызначае неабходны для гэтага персанальны склад журналістаў і фотакарэспандэнтаў».

Апошняя цытата ўтрымлівaецца ў рашэнні ад 7 снежня 2000 года суддзі Ленінскага раённага суда Мінска Ганны Бародзіч, якая менавіта на падставе неапублікаванага ўказа адмовіла ў задавальненні скаргі журналіста Юрыя Свірко на неправамоцныя дзеянні кіраўніка прэзідэнцкай прэсслужбы Дзмітрыя Жука. Нягледзечы на пастаянную акрэдытацыю Ю.Свірко пры міністэрстве замежных справаў Беларусі ад брытанскае карпарацыі Бі-Бі-Сі, Д.Жук не акрэдытоўваў яго на ўсе мерапрыемствы з удзелам А.Лукашэнкі, парушаючы гэтым беларускі закон аб друку ды міжнародныя пагадненні.

Менавіта Д.Жук, які наогул не з'явіўся ў Ленінскім судзе падчас разбіральніцтва, даслаў туды вытрымку з сакрэтнага «Рэгламента», што паўплывала на вынік разгляду справы. Пакольні рашэнне раённага суда грунтуецца не на законе, а на неапублікаваным указе, Ю.Свірко палічыў гэта парушэннем Канстытуцыі Беларусі ды падаў касацыйную скаргу ў Мінскі гарадскі суд, які ў 14 гадзінаў 25 студзеня вырашыць, ці набудзе гэтае ўнікальнае судовае рашэнне законную сілу. ■

Праект антынікацінавага ўказа гатовы

Кірыла ПАЗЬНЯК

На мінулым тыдні міністэрства аховы здароўя адправіла ў Савет міністраў ужо цалкам гатовы праект указа «Аб абмежаванні шкоднага ўздзеяння палення». Мяркуецца, што разглядацца ва ўрадзе ён пачне пасля 25 студзеня, а ўступіць у сілу дзесьці ўвесну.

У прэамбуле праекта гэтага антынікацінавага ўказа гаворыцца, што ён мусіць быць прыняты «ў мэтах прафілактыкі захворванняў, звязаных з паленнем», і дзеля «абароны непаляльнікаў».

Што ж чакае тых, хто паліць (а гэта 47% беларускага насельніцтва), і тых, хто вырабляе і прадае цыгарэты. Праект указа прадугледжвае забарону на продаж тытунёвых вырабаў у навучальна-выхаваўчых, спартовых і культурніцкіх установах, на паленне ў дзяржаўных будынках і грамадскіх месцах, нават на прыпынках, на рэкламаванне цыгарэтаў як з экрана тэлевізара, гэтак і з рэкламных вулічных шчытоў, а таксама на правядзенне тытунёвымі кампаніямі ўсемажлівых, у тым ліку прыхаваных, рэкламных акцыяў, такіх, як латарэі ці спансіраванне спартовых і культурніцкіх мерапрыемстваў. Так што, напрыклад, кампанія *Fillip Morris* больш не зможа ладзіць свае традыцыйныя штогадовыя цырымоніі з уручэннем балетных прызаў (сёлета галоўны прыз тут склаў 5.000 долараў).

У міністэрстве аховы здароўя спадзяюцца паўтарыць досвед тых краінаў, дзе ўжо на працягу многіх гадоў існуе сістэма абмежаванняў палення. Напрыклад, у Францыі, дзе супрацьтытунёвы закон дзейнічае з 1993 года, колькасць пaлельнікаў скарацілася на 14%, у Новай Зеландыі – за перыяд з 1990 года – на 21%, у Фінляндыі – ад 1978 года на 37%. ■

«Справа гомельскіх хабарнікаў» разрастаецца

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

19 студзеня затрыманы трэці чыноўнік Гомельскага медычнага інстытута, які абвінавачваецца ў хабарніцтве. Гэта першы прарэктар Яўген Сакалоўскі, які курыраваў вучэбныя пытанні.

Цяпер Я.Сакалоўскі знаходзіцца ў СІЗА УУС Гомельскай вобласці ў чаканні абвінавачання, якое мае быць прад'яўленае 28 студзеня. Дацэнт, кандыдат медыцынскіх навук, які працуе ў інстытуце з моманту заснавання, Я.Сакалоўскі лічыцца чалавекам з каманды былога рэктара Юрыя Бандажэўскага. Расследаваннем заняўся следчы пракуратуры Беларусі Вячаслаў Цераховіч, які якраз вёў «справу Бандажэўскага».

Паводле супрацоўнікаў абласной пракуратуры органы давідаліся пра хабарн[...]ва Яўгена Сакалоўскага яшчэ летась, аднак з-за велізарнага аб'ёму матэрыялаў па справе Юрыя Бандажэўскага з затрыманнем першага прарэктара вырашылі пачакаць. Між тым, пры вобыску ў кабінеце і ў кватэры ні грошай, ні іншых каштоўнасцяў знайсці не ўдалося. Затое, маўляў, знайшліся «важныя дакументы», змест якіх не раскрываецца.

13 лютага выязная Вайсковая калегія Вярхоўнага суда распачне судовы працэс над былымі рэктарам і прарэктарам Гомельскага дзяржаўнага медыцынскага інстытута Юрыем Бандажэўскім і Уладзімірам Раўковым, апошні з моманту затрымання 12 ліпеня 1999 года знаходзіцца ў Гомельскім СІЗА. У.Раўкоў таксама, як і яго былы шэф Юрый Бандажэўскі, абвінавачваецца ў хабарніцтве. Цяпер экс-прарэктар знаходзіцца ў рэспубліканскай бальніцы Камітэта па выкананні пакаранняў пры МУС. Яго здароўе пагоршылася ў выніку галадоўкі і выкарыстання падчас допытаў, як лічаць праваабаронцы, псіхатропных рэчываў.

Намеснік старшыні БХК Гары Паганяйла заявіў, што «крымінальная справа па абвінавачанні Бандажэўскага, Раўкова ды іншых з'яўляецца палітычна матываванай». Палітычная падаплёка справы ў тым, на думку Г.Паганяйлы, што Ю.Бандажэўскі ў сваіх навуковых справах «выкрывае палітыку цяперашняга рэжыму Беларусі па замоўчванні сур'ёзнай небяспекі для здароўя насельніцтва, якое жыве на забруджаных у выніку катастрофы на ЧАЭС тэрыторыях» і расцэньваецца падсудным як «помста рэжыму Лукашэнкі за аб'ектыўную навуковую і грамадскую дзейнасць». ■

Мост у палескім Лондане

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

Уласнымі сіламі жыхароў Лунінецкага раёна пабудаваны мост праз раку Цна, што злучыў аднайменную вёску з хутарам Лондан. З мясцовага бюджэту на ўзвядзенне моста ні капейкі не было патрачана, а ўсяго ў пабудове брала ўдзел усё мужчынскае насельніцтва вёскі Цна. Талакою былі ачышчаныя мясцовыя могілкі, а спілаваныя дрэвы пайшлі на дошкі. ■

Паталагічная прафсаюзафобія

Рыгор БУЯН

20 студзеня Савет Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай мусіў склікаць надзвычайнае паседжанне прэзідыума. Падставаю стала кампанія па нейтралізацыі буйнейшага прафсаюзнага аб'яднання краіны напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў, распачатая дзеючым рэжымам. Пачаткам чарговай антыпрафсаюзнай кампаніі варта лічыць нараду ў прэзідэнцкай адміністрацыі пад старшынствам Міхаіла Мясніковіча, якая прайшла за зачыненымі дзвярыма і выпрацавала стратэгію ўдушэння ФПБ.

Улады ўжо гатовыя ў процівагу снуючым прафсаюзам ствараць так званыя Саветы працоўных калектываў (СПК): адпаведны законапраект аб унясенні зменаў у закон «Аб прафесійных саюзах» ужо распрацаваны. З яго прынцэм права на аб'яднанне ў прафсаюзы пазбаўляюцца студэнты ВНУ – найбольш актыўная частка электарата, сярэдніх і сярэдне-спецыяльных установаў, а шлях на прадпрыемствы, у арганізацыі ды ўстановы для прафсаюзных лідэраў будзе закрыты. Да прыняцця гэтага праекта Савету міністраў прадпісана не заключаць трохбаковае Генеральнае пагадненне з ФПБ ды наймальнікамі.

«Вертыкаль» мусіць актывізаваць заключэнне кантрактаў з працоўнымі калектывамі як асноўнай формы працоўных адносінаў. Больш за тое, улады чарговы раз перакрываюць кісларод Федэрацыі, спрабуючы ўвесці табу на пералічэнне членскіх унёскаў праз бухгалтэрыі прадпрыемстваў. Такое ФПБ ужо перажыла напярэдадні леташняга з'езда, і тады яна ўпершыню аказалася ў нявыкрутцы.

Кіраўніцтва ФПБ заяўляе, што спушчаныя зверху дырэктывы з'яўляюцца «прамым пасягальніцтвам на канстытуцыйнае права грамадзянаў на абарону сваіх эканамічных і сацыяльных інтарэсаў». Пра гэтае прававое бязмежжа ФПБ ужо распавяла ў лістах, накіраваных міжнародным структурам, у тым ліку Міжнароднай арганізацыі працы (МАП). Камітэту па свабодзе асацыяцыяў МАП, які ў сакавіку плануе разглядаць скаргу трох галіновых прафсаюзаў на парушэнне іхніх правоў, у сувязі з апошнімі «наездамі» на ФПБ працы значна дабавіцца. Нягледзячы на тое, што мінпрацы ды МЗС Беларусі атрымалі ўказанне «давесці да ведама міжнародных арганізацыяў інфармацыю пра рэальную абстаноўку ў РБ і немэтазгоднасці накіроўваць тэхнічную місію МАП».

Ніхто не сумняваецца ў тым, што чарговы віток антыпрафсаюзнай кампаніі звязаны з удзелам ФПБ у прэзідэнцкай гонцы. Як вядома, лідэр Федэрацыі Уладзімір Ганчарык разглядаецца як адзін з фаварытаў прэзідэнцкай кампаніі. Негалосную згоду балатавацца кандыдатам у прэзідэнты ён ужо даў. Відавочна, што ўлада пакутуе на прафсаюзафобію, і нельга сказаць, што беспадстаўна. Менавіта ФПБ, якая налічвае ў сваіх шэрагах звыш 4,5 мільёна чалавек, яшчэ з савецкіх часоў захавала структуры па ўсёй краіне, няхай сабе і аморфныя, якія пры вялікім жаданні могуць ператварыцца ў рэальную небяспеку кіруючаму рэжыму. ■

Кантроль над інфармацыйнымі патокамі ўзмацніцца

Юрый ПАЦЁМКІН

У Беларусі распрацаваны праект закона «Аб інфармацыйнай бяспецы». Гэты дакумент устанаўлівае асноўныя прынцыпы, мэты і задачы забеспячэння інфармацыйнай бяспекі на тэрыторыі Беларусі. Асноўнымі мэтамі забеспячэння інфармацыйнай бяспекі, згодна з законапраектам, з'яўляюцца абарона канстытуцыйных правоў асобы, грамадства і законных правоў юрыдычных асобаў на інфармацыю, неабходную для забеспячэння іх жыццядзейнасці; абарона асобы і грамадства ад шкодных інфармацыйных і інфармацыйна-тэхналагічных уздзеянняў; захаванне стабільнасці дзяржаўнага ладу і абарона дзяржаўнага суверэнітэту ва ўмовах уваходжання Беларусі ў сусветную інфармацыйную прастору «з улікам імкнення замежных дзяржаваў, партыяў, канфесіяў, іншых формаў грамадскіх арганізацыяў і сацыяльных групаў да інфармацыйнага дамініравання, якое ўшчамляе правы рэспублікі ў гэтай прасторы».

Да жыццёва важных інтарэсаў Беларусі ў інфармацыйнай сферы законапраект адносіць: стварэнне і развіццё нацыянальных грамадска значных інфармацыйных рэсурсаў; стварэнне і развіццё нацыянальнай сістэмы інфармацыйнай бяспекі, якая забяспечвае эфектыўнае супрацьдзеянне сродкам вядзення інфармацыйнай вайны супраць дзяржавы і грамадства; развіццё сістэмы нацыянальнага заканадаўства, рэгулюючай гэтую сферу; правядзенне знешняй і ўнутранай палітыкі, якая забяспечвае ўстойлівасць дзяржаўнага кіравання і абарону суверэнітэту Рэспублікі Беларусь ва ўмовах інфармацыйнай вайны супраць яе.

Законапраект выдзяляе чатыры віды пагрозаў інфармацыйнай бяспецы: пагрозы канстытуцыйным правам і свабодам грамадзянаў; пагрозы сацыяльнай стабільнасці і духоўнаму жыццю грамадства; пагрозы стабільнасці дзяржаўнага ладу; пагрозы дзяржаўнаму суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці.

Так, згодна з дакументам, крыніцамі пагрозы канстытуцыйным правам і свабодам грамадзянаў з'яўляюцца ўтойванне жыццёва важнай інфармацыі; абмежаванне доступу да адкрытай урадавай і іншай сацыяльна значнай інфармацыі; супрацьдзеянне з боку розных структураў і групаў рэалізацыі грамадзянамі іх правоў і свабодаў; прыняцце органамі дзяржаўнай улады нарматыўных дакументаў, што з'яўляюцца неэфектыўнымі або парушаюць канстытуцыйныя правы і свабоды грамадзянаў.

Да пагрозаў сацыяльнай стабільнасці і духоўнаму жыццю грамадства адносяцца: мэтанакіраваны ціск на грамадства, які ажыццяўляецца ў інтарэсах пэўных палітычных і іншых дэструктыўных сілаў, які выкарыстоўвае арганізаваныя або стыхійна ўзнікаючыя інфармацыйныя патокі; навязванне заходніх каштоўнасцяў як найбольш сапраўдных, асабліва праз СМІ, «з выкарыстаннем дэструктыўных прыёмаў журналістыкі». ■

БелаПАН

Швейцария не откажется от встречи с Бородиным

Министерство юстиции Швейцарии официально подтвердило, что генеральный прокурор Женевы и следователь Даниэль Дево отклонили просьбу России аннулировать международный ордер на задержание Павла Бородина и запрос на его выдачу из США в Швейцарию. Об этом заявил журналистам официальный представитель министерства юстиции Швейцарии Фолько Галли.

Как сообщает газета *Le Temps*, об этой позиции судебных властей сообщили министерству иностранных дел Швейцарии. Министерство подготовило соответствующую ноту для российского посольства в Берне.

Напомним, что 19 января МИД России направил швейцарской стороне ноту, в которой содержались гарантии явки Бородина в Швейцарию для дачи свидетельских показаний. При этом российская сторона выражала надежду, что швейцарские власти отзовут международный ордер на задержание Бородина и не будут настаивать на его экстрадиции из США.

Швейцарские власти ответили отказом на просьбу России, касающуюся отзыва ордера на арест Павла Бородина. Как стало сегодня известно, о соответствующем решении прокуратуры Женевы и следователя, ведущего так называемое «дело *Mabetex-Merkata*», Федеральный департамент иностранных дел уже информировал посольство России в Берне.

Обосновывая свою позицию, прокурор Женевы Бернар Бертосса заявил журналистам, что «процедуры должны осуществляться в соответствии с положениями закона». По его мнению, у российских властей нет юридических инструментов для того, чтобы заставить Павла Бородина приехать в Швейцарию.

По поводу выраженной Бородиным готовности приехать в Женеву женевский прокурор заявил в интервью швейцарской газете *Le Tempe*, что «для этого ему (Бородину) достаточно не сопротивляться требованию о его выдаче». Бернар Бертосса сообщил также, что, помимо ноты посольства России, касающейся Павла Бородина, предложение подобного рода поступило также из Генпрокуратуры РФ за подписью заместителя генерального прокурора Василия Колмогорова. Однако женевская юстиция осталась непреклонной.

Официальный представитель Федерального управления юстиции Фолко Галли подтвердил журналистам, что Бернар Бертосса и следователь Даниэль Дево «отклонили российское предложение», и сейчас швейцарский ФДИД готовит соответствующую ноту для российского посольства. ■

Lenta.ru

МВФ вітае літоўскія рэформы

У штогадовай справаздачы аб эканамічнай сітуацыі ў Літве Міжнародны валютны фонд ацэньвае рост ВУП краіны ў 2000 годзе ў памеры 2,3% і інфляцыю на ўзроўні 1%.

МВФ выразіў задавальненне ўзнаўленнем эканамічнага росту ў 2000 годзе пасля спаду, меўшага месца ў 1999 годзе, на тле нізкай інфляцыі, зніжэння дэфіцыту плацёжнага балансу і стабілізацыі фінансавых рынкаў.

Сярод асноўных прычынаў паляпшэння асноўных макраэканамічных паказчыкаў Літвы радай дырэктараў МВФ названа рашучасць, з якой літоўскі урад ажыццяўляе грашовую і структурную рэформы. Фонд вітаў шэраг захадаў, скіраваных на змяншэнне бюджэтных расходаў, у прыватнасці, балючае, але неабходнае скарачэнне выдаткаў на сацыяльнае забеспячэнне.

Разам з тым Савет дырэктараў фонду падкрэсліў неабходнасць абмежавання дзяржаўных расходаў у 2001 годзе, правядзення рэформы кіравання ў мытнай і падатковай сферах, а таксама асцярожнага выкарыстання бюджэтных сродкаў, якія павінны размяркоўвацца з улікам сярэднетэрміновых задачаў урада. МВФ лічыць, што сума бюджэтных расходаў можа быць павялічаная толькі ў тым выпадку, калі даходы бюджэту ў першым паўгоддзі значна перавысяць прагнозы, а дэфіцыт бягучага плацежнага балансу знізіцца. Пры гэтым МВФ станоўча ацаніў бюджэт 2001 года. ■

Литва не повышает стоимость транзита

Пётр СКОЧКОВ

Литва не повышала и не планирует повышать плату за транзит через свою территорию железнодорожных грузов. Так заявляют в посольстве Литвы в Беларуси на то, что Беларусь и Россия разрабатывает транспортные маршруты в обход литовской территории вследствие якобы введения Литвой «дискриминационных транзитных ставок».

Транзитные ставки для железнодорожных грузовых перевозок, действующие в Литве с 1995 года, «являются даже более низкими, чем в Беларуси и России, подчеркнули в посольстве».

Почвой для прозвучавших недавно заявлений представителей белорусского правительства относительно «дискриминационных транзитных ставок», как предположили в посольстве Литвы, могло стать решение о снижении стоимости транзита грузов, предназначенных для портов Клайпеды. ■

Российский бизнес не интересует здоровье белорусов

С протестом «против строительства в свободной экономической зоне нефтеперерабатывающего предприятия» выступила созданная в Витебске инициативная группа представителей городских партийных организаций ОГП, БСДП «НГ», БНФ, ЛКСМБ и ряда общественных объединений города.

Они «протестуют против угрозы нарушения экологического равновесия в регионе, которая нависла в связи с планами строительства в СЭЗ «Витебск» холдингом «Лукойл» нефтеперерабатывающего предприятия». Как утверждается в письме-протесте, отправленном в республиканские средства массовой информации, администрацию президента, Тюменскую нефтегазовую компанию и компанию «Лукойл», «российский бизнес не интересует уровень здоровья белорусской нации».

Основным требованием инициативной группы является «полная отмена проекта». Активисты утверждают, что собрали уже больше 500 подписей в поддержку своих требований и намерены в ближайшее время подать заявку в горисполком на проведение митинга-протеста против строительства предприятия.

Как говорит начальник отдела инвестиций и внешнеэкономической деятельности СЭЗ «Витебск» Александр Зайцев, «проект строительства предприятия по обработке нефтепродуктов в СЭЗ прошел экологическую экспертизу и не окажет вредного влияния на окружающую среду».

Он подчеркнул, что российское предприятие «ЧессБел» будет размещено на территории склада ГСМ бывшей авиационной части в военном городке Журжево, входящего в состав СЭЗ, и имеет системы обвалования, ограждения и охраны». Предлагаемая российским инвестором технология замкнутого цикла, отметил А.Зайцев, «основана не на переработке нефтепродуктов, а на смешивании по оригинальной технологии бензиновых фракций с целью получения товарного бензина».

Как подчеркнул А.Зайцев, Белорусский государственный проектный институт проверил расчет санитарно-защитной зоны проекта и признал его соответствующим необходимым нормам. А.Зайцев также отметил, что к проекту «не имеют никакого отношения ни «Лукойл», ни Тюменская компания». ■

Порядки бруклинской тюрьмы

Дмитрий Старостин, корреспондент «Вести.Ru», отбывавший срок в США, рассказывает о тюрьме, где г-ну Бородину придется сидеть как минимум до 25 января.

Павел Павлович сидит в одиночной камере. В американских следственных тюрьмах все они практически однотипны. Длина камеры — около четырех шагов, ширина — два или три. У Павла Павловича должна быть металлическая койка, приваренная к полу. На койке — матрац, заклеенный в пластик, тонкое одеяло, подушка и две простыни (пододеяльников не бывает). Унитаз тоже металлический, а прямо над ним — умывальник, такой, как в российских поездах дальнего следования. На потолке должна быть люминесцентная лампа, которую, за редким исключением, может включать и выключать только надзиратель.

Если Павел Павлович вообще в состоянии спать, завтра утром ослепительный свет разбудит его в 6:30 или в 7:00. Но вставать с койки задержанных (в отличие от осужденных) не заставляют. Арестанты из соседних камер, с которыми г-н Бородин, вероятно, уже познакомился, должны были посоветовать ему завязать глаза скатанной майкой или полотенцем и спокойно спать дальше. Если же



Павел Павлович захочет позавтракать, то надо приступать к утреннему туалету.

Рулон туалетной бумаги г-ну Бородину должны были выдать еще в первый день — так же как мыло и зубную пасту. А вот бритву ему придется попросить у надзирателя. В залог Павел Павлович должен будет оставить свое «удостоверение личности арестанта» с фотокарточкой, которое также выдают в приемном боксе. Если он бритву не вернет, его ждет карцер.

На завтрак во всех американских тюрьмах дают пакетик молока и хлеб, иногда слегка поджаренный. Скорее всего, Павлу Павловичу выдадут также пшеничные хлопья или миску овсяной каши. Федеральным арестантам нельзя ничего выносить из столовой. На выходе надзиратели могут обыскать. Если г-н Бородин попытается и его поймают, лучше не спорить, а просто сказать, что не знал. Что-то небольшое (например, гамбургер с обеда) можно пронести в войлочном ботинке. Разуваться, как правило, надзиратели не требуют.

Обед в федеральных тюрьмах бывает обычно между 11:00 и 12:00. Ужин — около 17:00. Эти две трапезы довольно сытные (рис, макароны, картошка с мясом), но вот на вечер ничего не остается. Впрочем, Павлу Павловичу могли уже рассказать, что как диабетик он имеет право на дополнительный сэндвич и печенье, которые выдают в лазарете около 21:00. Там же он будет получать и лекарства, которые судья Погорелски приказал выдавать ему по первому требованию. С собой в камеру г-ну Бородину не дадут ни одной таблетки, из опасения, что он использует их как наркотическое средство или для самоубийства.

Скорее всего, у Павла Павловича будет право на часовую прогулку. В некоторых федеральных тюрьмах можно ходить и в спортзал, где арестанты обычно занимаются культуризмом. Г-ну Бородину гарантирована также юридическая библиотека — но у него и так хорошие адвокаты. Обычные книги ему могут передать с воли, но только в мягкой обложке.

Федеральные тюрьмы исправно навещают капелланы различных вероисповеданий. Бывает, что приходит и православный священник (русский или греческий). Службы могут посещать заключенные из разных блоков, и для многих часовня — просто место встреч. Но Павел Павлович может и помолиться, даже исповедоваться. Это лучше, чем идти к тюремному психиатру, который каждую фразу г-на Бородина будет обязан приобщить к его уголовному делу. ■

Камуністы рвуцца ў бой

Рыгор БУЯН

27 студзеня Партыя камуністаў (ПКБ) збірае ў Мінску трэцюю сесію 6 з'езда. Форум цалкам прысвечаны выбарчай тэматыцы. Першае пытанне ў парадку дня адведзеная для выпрацоўкі стратэгіі на давыбарах у палату №2. Па інфармацыі НАШАЙ СВАБОДЫ, камуністы плануюць закрыць усе 13 акругаў, па якіх выбары не адбыліся леташняй восенню. Аднак у цэнтры ўвагі дэлегатаў з'езда, безумоўна, будзе вызначэнне пазіцыі адносна прэзідэнцкай кампаніі. Яшчэ з 1999 года ў ПКБ пайшлі гаворкі пра неабходнасць ісці на прэзідэнцкія выбары з уласным кандыдатам – цяпер гэтае пытанне ўжо вырашанае. Хутчэй за ўсё, кандыдатам у прэзідэнты ад ПКБ стане яе лідэр Сяргей Калякін.

С.Калякін заявіў пра гатоўнасць ісці кандыдатам у прэзідэнты. «Ужо два гады таму ішла гаворка пра тое, што партыя павінна вылучаць уласнага кандыдата ў прэзідэнты. І я быў прыхільнікам такога падыходу, а таксама быў маральна гатовы да таго, што гэтая місія можа выпасці на мяне. Я маральна гатовы да гэтага», — заявіў Сяргей Калякін.

Лідэр камуністаў лічыць неабходным абапірацца ў часе прэзідэнцкай гонкі не толькі на сілы партыі, якая налічвае 10 тысячаў чалавек. С.Калякін спадзяецца на падтрымку не столькі палітычных партыяў, колькі на палітычна актыўную частку грамадства. «Сярод палітычных партыяў я не бачу вялікіх рэсурсаў, асабліва, калі прафсаюзы вылучаць свайго кандыдата, то ў нас увогуле звужаецца поле прыхільнікаў сярод палітычных партыяў ды арганізацыяў. Я цалкам разлічваю на падтрымку значнае часткі афіцэрскіх арганізацыяў, ветэранскіх арганізацыяў. Разлічваю я і на садзейнічанне асобных прафсаюзных арганізацыяў», — падкрэсліў С.Калякін. ■

Францыя б'ецца з карупцыяй

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Францыя працягвае сваё змаганне з карупцыяй у вышэйшых эшалонах улады. Праўда, не цяперашняй, а мінулай. Пасля гучнага скандалу з арыштам сына былога прэзідэнта Францыі Жан-Крыстофа Мітэрана на лаву падсудных трапіў былы міністр замежных справаў Ралан Дзюма. Цікава, што працаваў Р.Дзюма таксама ва ўрадзе Франсуа Мітэрана, лічыўся адным з яго найбліжэйшых сяброў і даверанай асобай, а пасля ачольваў Канстытуцыйны суд.

У панядзелак пачалося слуханне справы. 78-гадовы былы міністр абвінавачваецца ў атрыманні хабару ў буйных памерах ад нафтавай кампаніі *ELF*. Следства сцвярджае, што хабар ён атрымліваў праз сваю каханку Крысцін Дэўе-Жанкур – «прастытутку Рэспублікі», як яна сама сябе называе. Гэтая дама не мела *нават кабінета ў офісе кампаніі* ELF, аднак лічылася яе супрацоўніцай. У перыяд з 1989 па 1993 гады яна атрымала за «кансалтынгавыя паслугі» 64 мільёны франкаў – на той час прыкладна 12,8 мільёна долараў. Усе атрыманыя грошы клаліся на рахункі Крысцін Дэўе-Жанкур і яе каханка Ралана Дзюма ў швейцарскіх банках.

На атрыманыя грошы К.Дэўе-Жанкур набыла шыкоўную кватэру за 2 мільёны долараў, у якой жыла разам з Р.Дзюма.

У справе таксама фігуруюць шматлікія падарункі, якія тагачасны міністр зрабіў сваёй каханцы: грэчаскія антычныя статуэткі за 40.000 долараў, пара туфлікаў *Berlutti* за 2.000 долараў і г.д.

Па прычыне аховы дзяржаўнай таямніцы на працэсе, які будзе доўжыцца чатыры тыдні, не будзе закранутая тэма продажу Францыяй Тайваню ваенных фрэгатаў. Тым не менш, гэтая справа мае прамое дачыненне да «тэмы» суда. Справа ў тым, што ў 1990 годзе Ралан Дзюма наклаў вета на здзелку, матывуючы адмову ад кантракта магчымым пагаршэннем стасункаў з Кітаем. Аднак, калі ў 1991 годзе пакупнікі фрэгатаў звярнуліся да Крысцін Дэўе-Жанкур з просьбай «пракансультаваць» іх – вядома, за прыстойны ганарар, то пазіцыя Ралана Дзюма істотна змяненілася, і кантракт быў амаль адразу падпісаны.

Дарэчы, пад судом цяпер знаходзяцца абодва «галубкі» – і Ралан, і Крысцін.

Што ж датычыць справы Ж.-К. Мітэрана, то ў хуткім часе пачнецца суд над ім. Нагадаем, што абвінавачваецца ён у атрыманні 13 мільёнаў франкаў за пасярэдсавання палітычных партыяў у Францыі. У тых раёнах, дзе тая або іншая партыя кіруе муніцыпальным саветам, гэты савет заключае кантракт з фірмай аб пастаўках тавараў або паслугаў. У якасці «жэсту ў адказ» фірма пераводзіць «камісійныя» – насамрэч звычайны хабар – на рахункі партыйных фондаў. У справе канкрэтна камунавачваецца ў атрыманні грошай ад зацікаўленых фірмаў. Напрыклад, былі заключаны шматмільённы кантракт з фірмай, якая рамантуе ліфты ў муніцыпальных будынках Парыжа. Некалькі мільёнаў з гэтых сродкаў, як сцвярджае следчы, былі нелегальна пераведзеныя на партыйныя банкаўскія рахункі.



Былыя каханкі сустрэліся на лаве падсудных: Крысцін Дэўе-Жанкур і Ралан Дзюма

ніцтва ў продажы вялікай партыі зброі Анголе. Пару тыдняў таму ён выйшаў на волю пад залог у пяць мільёнаў франкаў, які аплаціла ўдава нябожчыка прэзідэнта Францыі Даньель. У самога Ж.-К. Мітэрана такіх грошай не знайшлося.

Аднак карупцыйныя скандалы ў Францыі на гэтым не заканчваюцца. Ужо другі год доўжыцца працэс на 20 кіраўнікамі Французскай камуністычнай партыі на чале з нацыянальным сакратаром ФКП Рабэрам Ю. Яны абвінавачваюцца ў атрыманні незаконнага фінансавання для сваёй партыі. Працэс пачаўся яшчэ ў кастрычніку мінулага года, але тады адвакатам камуністаў удалося прыпыніць яго з-за нязначнага парушэння працэсуальнага парадку разгляду справы ў судзе. Слуханні аднавіцца ў чэрвені.

Журналісты кампаніі *BBC* распавялі ўсім цікаўным «стандартную» сістэму незаконнага фінаннісцічнай партыі размова ідзе пра вельмі «шчодрую» кампанію, якая гандлюе пітной вадой.

Але не толькі камуністы ўмеюць жангліраваць незаконнымі грашыма. Як высвятляецца, у карупцыйных скандалах замешаная таксама і партыя цяперашняга прэзідэнта Францыі Жака Шырака – кансерватыўная *Rassemblement pour la Republique*, «Аб'яднанне ў падтрымку Рэспублікі». Следчыя і журналісты раскапалі адразу некалькі падсудных справаў.

У прыватнасці, у час, калі Жак Шырак быў мэрам Парыжа, у мэрыі былі створаныя фіктыўныя рабочыя месцы. Актывісты партыі *RPR* былі прынятыя на працу ў мэрыю і атрымлівалі дзяржаўныя грошы, зусім не малыя, дарэчы, за тое, што займаліся справамі партыі, але ніяк не горада. Лічыцца, што тагачасны мэр, а цяперашні прэзідэнт Жак Шырак не мог не ведаць пра гэта.

Апроч таго, *RPR* таксама абвіЦяперашні мэр ПарыжаЖан Тыберы таксама «не без граха». Ён цяпер знаходзіцца пад следствам. Абвінавачванне прынцыпова не адрозніваецца ад абвінавачванняў супраць яго папярэднікаў: стварэнне фіктыўных працоўных месцаў, размеркаванне дзяржаўных кватэраў сярод «сваіх людзей», незаконнае фінансаванне партыі...

Самі французы, калі пытаюцца іхняга меркавання на гэты конт, падзяліліся на два лагеры. Адныя лічаць: апошнія судовыя справы паказваюць, што палітыкі Францыі ледзьве не пагалоўна скарумпаваныя, і гэта пагражае будучыні краіны. Іншыя ж мяркуюць, што судовыя працэсы з'яўляюцца доказамі сілы дэмакратычнага строю і незалежнасці французскіх судовых органаў ад уладаў.

Пры гэтым, папулярнасць правага прэзідэнта Жака Шырака і левага прэм'ер-міністра Льянэля Жаспэна аднолькава расце. ■

Іспанія высылае 30.000 імігрантаў

Ірына СТАРЦАВА

Учора ў Іспаніі пачаў дзейнічаць закон аб імігрантах. Пра гэта паведаміла кампанія *BBC*.

У адпаведнасці з новым законам, усе грамадзяне замежных краінаў, што жывуць у Іспаніі без віда на жыхарства або дазволу на працу, мусяць быць высланы за межы Іспаніі на працягу двух-трох дзён. Але для арганізацыі высылкі патрэбнае рашэнне суда.

На сённяшні дзень неадкладная высылка з краіны пагражае 30.000 нелегальных мігрантаў. Яны таксама пазбаўленыя цяпер права на публічныя выступы, страйкі і галадоўкі.

Пры гэтым, праваабаронча арганізацыі адмоўна ацэньваюць новы закон. У Барселоне пяты дзень працягваецца масавая галадоўка імігрантаў. Учора адбыліся таксама масавыя дэманстрацыі імігрантаў на вуліцах іншых гарадоў Іспаніі. ■

Акаеў адсякае канкурэнтаў

Міхась КАРПОВІЧ

У Кыргызстане асуджаны на сем гадоў турмы лідэр апазіцыі Фелікс Кулаў. Ён збіраўся выставіць сваю кандыдатуру на прэзідэнцкія выбары сёлета, але быў спынены. Кыргызскаму прэзідэнту Аскару Акаеву відавочна не патрэбныя канкурэнты.

У панядзелак Бішкекскі гарнізонны суд вынес прысуд Ф.Кулаву: сем гадоў пазбаўлення волі ў калоніі ўзмоцненага рэжыму. Як перадае ИТАР-ТАСС, лідэр апазіцыйнай партыі Ар-Намыз («Годнасць») быў прызнаны вінаватым у злоўжыванні службовым становішчам, а таксама ў службовым падлогу – у тыя часы, калі Ф.Кулаў быў міністрам нацыянальнай бяспекі. Следства ўстанавіла, што Ф.Кулаў нібыта незаконна набываў падслухоўваючыя прыстасаванні і ўстанаўліваў іх у кватэрах дэпутатаў парламента.

Апроч таго, суд вырашыў канфіскаваць усю маёмасць апальнага палітыка і пазбавіць яго вайсковага звання генерал-лейтэнанта.

Фелікс Кулаў быў арыштаваны яшчэ ў сакавіку 2000 года. На працягу пяці месяцаў доўжылася следства, і ў жніўні Бішкекскі гарнізонны суд прызнаў яго невінаватым па ўсіх пунктах абвінавачвання. Лідэр апазіцыі выйшаў на волю. Тым не менш, Генеральная пракуратура Кыргызстана патрабавала ад суда паўторна разгледзець справу з новым складам суддзяў.

За апошнія дзесяць гадоў Ф.Кулаў быў міністрам унутраных справаў, віцэ-прэзідэнтам краіны, губернатарам Чуйскай вобласці, міністрам нацыянальнай бяспекі, а таксама мэрам Бішкека.

Раней палітсавет партыі Ар-Намыз раіў свайму старшыні пакінуць межы Кыргызстана – каб захаваць жыццё і свабоду, аднак той адмовіўся. ■

Парламент Сербіі пачаў працу

Ірына СТАРЦАВА

У Бялградзе ў панядзелак адкрылася першая сесія новаабранага парламента Сербіі – першага пасля заканчэння дыктатуры Слабадана Мілошавіча. На адкрыцці першай сесіі прысутнічала 250 дэпутатаў, амаль дзве трэціх з іх прадстаўлялі 18-партыйны альянс Дэмакратычнай апазіцыі Сербіі.

На сесіі быў абраны спікер Скупшчыны. Ім стаў Драган Маршычанін – за яго было пададзена 222 галасы. Спікер падкрэсліў, што ў любых абставінах будзе адстойваць дэмакратыю ў Сербіі.

Нагадаем, што праз тры месяцы пасля таго, як у верасні быў скінуты Сабадан Мілошавіч, у Сербіі адбыліся першыя свабодныя парламенцкія выбары. 176 абраных дэпутатаў прадстаўлялі Дэмакратычную апазіцыю Сербіі. Таксама ўпершыню з 1945 года камуністы прайгралі і мусілі аддаць уладу.

Парламент у Сербіі мае досыць шырокія паўнамоцтвы. У прыватнасці, менавіта ён абірае прэм'ер-міністра і фарміруе ўрад. Чакаецца, што новы кабінет міністраў Сербіі будзе прадстаўлены ўжо да канца гэтага тыдня, магчыма, нават сёння. Ад яго чакаюць правядзення значных рэформаў – каб канчаткова пазбавіцца камуністычнага мінулага і ўвайсці ў сям'ю цывілізаваных еўрапейскіх народаў.

Найбольш верагодным кандыдатам на пасаду прэм'ер-міністра лічыцца прадстаўнік ДАС Зоран Джынджыч.

Тым часам парламент Саюзнай Рэспублікі Югаславія атрымаў ужо міжнароднае прызнанне. Бюро Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы надало югаслаўскай далегацыі, па яе просьбе, статус «адмыслова запрошанага». Гэта першы неабходны крок для ўваходжання ў ПАСЕ, чарговая сесія якой адкрылася ў панядзелак у Страсбургу (Францыя). ■

180 мільёнаў наркаманаў

Ірына СТАРЦАВА

Сакратарыят ААН па барацьбе з распаўсюджаннем наркотыкаў і прадухіленні злачыннасці падлічыў колькасць наркаманаў на Зямлі. Атрымалася 180 мільёнаў чалавек – то бок 4% ад усіх жыхароў планеты ва ўзросце, старэйшым за 15 гадоў.

Паводле дадзеных Аб'яднаных Нацыяў, найбуйнейшымі пастаўшчыкамі наркотыкаў на сусветны рынак з'яўляюцца М'янма, Афганістан і Калумбія.

Найбольш распаўсюджанне атрымала марыхуана – яе спажываюць 140 мільёнаў чалавек. Пасля іх ідуць сінтэтычныя наркотыкі-амфетаміны, а на трэцім месцы — какаін.

Адмыслоўцы з ААН адзначаюць пазітыўную тэндэнцыю, якая паказвае на скарачэнне вытворчасці і спажывання наркатычных рэчываў. Напрыклад, вытворчасць какаіну за апошнія 7 гадоў скарацілася на 20%. Мяркуецца, што гэта вынік скаардынаваных міжнародных акцыяў па барацьбе з наркамафіяй, а таксама сацыяльных праграмаў у краінах-вытворцах наркотыкаў.

Як заявіў у панядзелак Піна Арлачы, кіраўнік сакратарыята ААН па барацьбе з распаўсюджаннем наркотыкаў і прадухіленнем злачыннасці, цяпер кіраўнікі дзяржаваў не могуць больш спасылацца на бесперспектыўнасць спробаў перамагчы наркабаронаў, паведамляе радыёстанцыя *Deutsche Welle*. ■

Кітай атрымаў кампенсацыю

Міхась КАРПОВІЧ

Улады Кітая паведамілі, што атрымалі ад ЗША грашовую кампенсацыю за памылковую бамбардзіроўку авіяцыяй NATO кітайскай амбасады ў Бялградзе (Югаславія) у 1999 годзе. Памер кампенсацыі склаў 28 мільёнаў долараў.

Нагадаем, што калі блок NATO распачаў ваенную кампанію супраць Югаславіі, каб прымусіць яе спыніць забойствы албанцаў у Косаве, то падчас аднаго з бомбавых удараў па Бялградзе адна бомба выпадкова трапіла па амбасадзе Кітая ў Югаславіі. Тры чалавекі загінулі.

З 28 мільёнаў долараў, атрыманых ад амерыканцаў, Кітай мусіць цяпер вярнуць 3 мільёны – у якасці кампенсацыі за шкоду, што была нанесеная амерыканскай амбасадзе ў Пекіне падчас акцыяў пратэсту, якія пачаліся ў кітайскай сталіцы пасля той бамбардзіроўкі.

Як паведаміла кітайскае афіцыйнае агенцтва Сіньхуа, Пекін не задаволены ні неаднаразовымі прабачэннямі ЗША за інцыдэнт, ні памерам атрыманай кампенсацыі. ■

Газовый скандал в правительстве Литвы

Агентство «Ю.С.Ньюс» (www.yusnews.com) из Вильнюса

Министру хозяйства Литвы, либералу Эугениюсу Малдейкису придется подать в отставку, если комиссия по служебной этике установит, что поведение министра во время недавнего визита в Москву являеться неэтичным. Об этом после встречи с президентом Литвы Валдасом Адамкусом заявил премьер-министр Роландас Паксас. Глава литовского государства отказался принять министра и выслушать объяснения относительно неудачного визита в столицу России, пока комиссия по служебной этике не обнародовала своих выводов.

Скандал вокруг поведения министра Э.Малдейкиса начался после его возвращения из Москвы, где он при странных обстоятельствах пытался уладить вопросы долгосрочных поставок нефти и газа Литве. Литовским журналистам удалось установить, что во встрече министра Э.Малдейкиса с президентом концерна «Газпром» Рэмом Вяхиревым принимал участие и известный литовский предприниматель, руководитель промышленно-финансовой корпорации Западной Литвы Антанас Босас. Министр хозяйства поспешил заявить прессе, что с литовским предпринимателем–газовиком встретился случайно в коридорах «Газпрома». В свою очередь А.Босас публично заявил, что сам лично организовал встречи министра в «Газпроме» и представлял там интересы частной компании *«Stella Vitae»*, частью акций которой владеет «Газпром» и которая заинтересована в участии в приватизации государственного предприятия *«Lietuvos dujos»*.

Позднее выяснилось, что министра Э.Малдейкиса в московском аэропорту встретил не автомобиль литовского посольства, как обычно, а лимузин «Газпрома». Также министр Э.Малдейкис остановился в столице России не в Доме гостей посольства Литвы, а в шикарной гостинице *«Hotel Balchug Kempinski»*.

Проблемы со служебной этикой министр Э.Малдейкис имел и в прошлом, когда, подав в отставку с поста министра, осенью 1999 г. принимал участие в организации переговоров между российским концерном «Лукойл» и американской компанией «Вильямс», управляющей литовским предприятием «Мажяйкиу нафта». Тогда комиссия по служебной этике признала, что Э.Малдейкис нарушил закон о совмещении служебных и частных интересов. Упомянутый литовский закон предусматривает, что после ухода с государственной службы бывший чиновник не имеет права целый год участвовать в частном бизнесе, непосредственно связанным со сферой, за которую он отвечал, находясь на госслужбе.

42-летний Э.Малдейкис является близким партийным соратником премьер-министра Литвы Роландаса Паксаса и человеком его команды. Еще накануне формирования правительства Р.Паксас говорил, что откажется от поста премьер-министра, если министром хозяйства не будет назначен Э.Малдейкис. Согласно неофициальной информации, кандидатура известного эксперта, доктора экономических наук Э.Малдейкиса не устраивала тогда президента В.Адамкуса. ■

Спецслужбы знайшлі унікальную зброю

Міхась КАРПОВІЧ

У Польшчы спецслужбы выявілі унікальную зброю – старажытныя мячы і латы ў ідэальным стане, якія зніклі ў Кёнігсбергу падчас Другой сусветнай вайны.

У жыхара аднаго з пасёлкаў непадалёк ад горада Ольштын на поўначы Польшчы супрацоўнікі нацыянальнай спецслужбы знайшлі 80 прадметаў узбраення ранняга Сярэднявечча – мячы, сякеры, шлемы і інш., і ўсё у ідэальным стане.

Папярэдні агляд паказаў, што гэта найлепшая і найбольш поўная калекцыя такога кшталту ў Еўропе.

Польскае агенцтва навінаў паведамляе, што знойдзеная калекцыя – хутчэй за ўсё, частка музейнага збору Кёнігсбергскага замка, які бясследна знік падчас Другой сусветнай вайны. Частка прадметаў з экспазіцыі музея была знойдзеная год таму ў падзямеллях крэпасці ў Калінінградзе, і стварыла такім чынам сапраўдную сенсацыю. ■

Что нам доктор прописал

Александр ДУБРАВИН

1. Обратная сторона физиономии

Надо ли говорить, что президентская кампания 2001 года уже вовсю идет. Для одного, самого надоевшего и давно просроченного кандидата эта кампания, собственно, и не заканчивалась. Как начал он в 1994 году вещать с апломбом о себе неповторимом, так и продолжает до сих пор. Собственно, это его в конце концов и подкосило. На фоне чудовищной разрухи, в которую все больше опускается Беларусь, хвастливые и беспочвенные заявления человека, который явно преувеличивает собственную значительность, способствовало возникновению стойкой аллергии у большинства граждан. Ни один из порядочных людей, находясь в здравом уме и трезвой памяти, не станет сегодня голосовать за господина Лукашенко, ибо все мы понимаем, что это — полный тупик для страны, для экономики и для нашего будущего. Ни один человек на улице, у которого на лице присутствует хотя бы легкий намек на интеллект, не скажет вам, что он в восторге от семилетней бодяги, разведенной в государстве этим господином.

Впрочем, как мы недавно узнали, у этого общественного явления может быть и другая сторона – медицинская.

Масса разрозненных фактов, высказываний и поступков объекта наблюдения, обработанных психиатром, систематизированная и представленная в виде научного труда доктора Щигельского, опубликованная в интернете и в НАШАЙ СВАБОДЗЕ, способствовала тому, что белорусские граждане стали внимательнее присматриваться к нынешней власти и ее лидеру, отмечать моменты публичного проявления его неуравновешенности, возбуждения, злости, фиксировать запинки в речи, оговорки, самовосхваление, отсутствие критичности и т.д. Если раньше все это выдавалось и с натяжкой принималось за харизму, за мощный характер, за железную волю, то теперь дело приняло иной оборот и стало очень логично объясняться иными, весьма неприятными для Лукашенко причинами. Причем, люди рассуждают примерно так: «Если он на публике невоздержан в такой степени, то что он творит за кулисами, наедине со своими придворными?». У оппозиции есть масса возможностей удовлетворить людское любопытство и развить эту тему, ведь в применении к данному объекту она неисчерпаема. Кстати, теперь в толпе можно услышать очень оригинальные трактовки исчезновений известных политиков и вместе с ними рядового оператора телевидения. Дескать, они были посвящены в историю болезни, знали кое-что конкретное, обладали доказательствами и могли обнародовать убийственные факты или кадры. Вспоминают в последнее время и широко известный афоризм покойного Геннадия Карпенко о хронической болезни под названием «бешенство батьки».

Совершенно очевидно, что к такому повороту событий Лукашенко и его свита никак не были готовы. Они привыкли реагировать силой или интригами. Власть показала нам свой гневный ступор. Это выразилось, в частности, в той непонятной реакции на публикацию в НАШАЙ СВАБОДЗЕ врачебного заключения доктора Щигельского. (Вместе с возбужденным уголовным делом о клевете(?) на президента (?) в государственных СМИ началась совершенно невразумительная вялая кампания осуждения непонятно кого, непонятно за что.) И таких ступоров, вероятно, будет в ближайшее время все больше. Дело в том, что против Лукашенко сейчас начинает работать почти вся мыслящая интеллигенция страны. Люди, которые равнодушно смотрели на борьбу кандидатов в президенты в 1994 году, уже активно и направленно думают против одного человека. Каждый образованный специалист, пораскинув мозгами, будь он физик или гуманитарий, во время выборов может нанести очень конкретный и ощутимый ущерб этой команде зарвавшихся чиновников. Именно в силу своего органического отвращения к подковерным интригам, государственной дикости и к философии колхозной нищеты.

За последние годы корабль Лукашенко, как ракушками, оброс всякого рода попутчиками, подхалимами, «отзимками» и прилипалами, незаметно подменившими собой профессионалов, а настоящих и преданных друзей, как мы знаем, у него никогда не было.

Некому со стороны критично посмотреть на имидж «неистового карбонария» и в глаза своевременно высказать ему нелицеприятные замечания. А замечания со стороны оппозиции, как правило, игнорируются. И совершенно напрасно, добавим мудро от себя. Оппозиция для того и существует, чтобы в ее отражении видеть обратную сторону физиономии власти. Однако, насильно мил не будешь. Не один диктатор и узурпатор погорел на этом. Каждый действует в силу своего разумения.

А каков результат у нас в преддверии финишной прямой? Есть известная инерция мышления, привычка думать так, а не иначе, но если мы сегодня внимательно проанализируем ситуацию, то несомненно придем к выводу: игнорируя разумные предложения по изменению природы власти, отсекая от управления страной наиболее интеллектуальную часть общества, злоупотребляя единоначалием и привычкой решать все проблемы нахрапом, бывший лидер страны стал на наших глазах аутсайдером. **Тем самым Лукашенко вывел себя из честной борьбы за президентское кресло, и у него остались только подковерные способы обеспечить себе нужный результат. То есть, обман, принуждение, мошенничество, подтасовка, преступление, нарушение всех правил и норм морали.** Способен ли он на это? Получится ли у него это? Кто способен поставить под контроль избирательную кампанию? Есть ли сила, могущая стать на страже справедливости и соблюдения общепринятых демократических правил? Что будет в случае невозможности проведения честных выборов? Не станет ли вновь избранный президент повторением Лукашенко, только более цивилизованным? Кто укажет нам на того, единственного и проверенного?

Согласитесь, это уже совершенно особенные вопросы, фокусирующие внимание на возможном обмане. Никто уже не желает пускать процесс избрания на самотек, что было раньше. Это как при игре в карты, когда все игроки и зрители внимательно следят за известным шулером, а в случае поимки на подтасовках с радостными криками волокут его за волосья и за шиворот к двери, жестоко бьют и спускают с лестницы в грязь. **Итак, у нас нет проблемы Лукашенко как возможного победителя в честных выборах, а есть проблема организации честных выборов и проблема определения единого кандидата. От оппозиции.**



2. Куда вы денетесь с подводной лодки?

Смешно читать некоторые материалы, посвященные независимым кандидатам, в некоторых газетах, в частности, в «Белорусской Деловой Газете», где оппозиция саркастически упрекается в том, что до сих пор не определилась со своим кандидатом в президенты. Дескать, где же ваш долгожданный кандидат, не томите, дайте возможность обрушить на него потоки нашей каки. Иногда нетерпячка достигает такого накала, что начинается вранье. Например, кандидат выдвинут от общественных объединений, а объявляется, что он – кандидат от всей оппозиции. Оппозиция, напомню, это (по социологическим опросам) почти восемьдесят процентов граждан нашей страны, которые недовольны политикой нынешней власти. А политическая оппозиция – это все те партии и общественные организации, которые борются за изменение **природы** этой власти. В этом смысле, например, Ольга Абрамова или Владимир Новосяд – это не политическая оппозиция, а политическая составляющая этой власти. Она борется за украшение фасада и интерьера режима, не покушаясь на его основы и при условии непосредственного участия в откусывании от государственного пирога. Вместе с тем, если послушать их, сидя где-нибудь за столом с бутылочкой водочки и кусочечком колбаски, – они и есть настоящая оппозиция. Вероятно, потому, что быть в оппозиции к диктатору – дело благородное и перспективное, а верно служить диктатору – участь презираемых и отверженных. Этим объясняется такое многоликое собрание верных режиму «оппозиционеров» в государственных конторах. Четко отличать различные составляющие власти от ее прямых оппонентов для любого журналиста крайне важно, иначе он начинает путаться в трех соснах и совершенно теряет ориентацию в пространстве. И вводит в заблуждение своих читателей.

Высшей формой белорусской политической оппозиции, если хотите, ее авангардом является на сегодняшний день Конгресс Демократических Сил и Координационная Рада Демократических Сил (КРДС), объединившая наиболее влиятельные политические силы в стране. Я понимаю, что многих журналистов из аморфных, закабаленных, пойманных спецслужбами и откровенно пролукашенковских изданий это не устраивает, но, тем не менее, другой такой силы, способной оказать организованное сопротивление режиму, у нас пока нет. Нет и другой такой силы, способной организовать полноценную избирательную кампанию независимого кандидата. И если мы действительно устали от нынешней власти и желаем изменить ее кардинально в лучшую сторону, то, несмотря на все свои личные пристрастия, особенности характера, самомнение, состояние **домашнего бюджета**, поведение кишечника, наличие личного эгоизма и т.п., мы должны... нет, мы просто обязаны всеми силами содействовать укреплению этого полюса, противоположного диктатуре. Его раскол и уничтожение не добавит нам счастья и радости, скорее наоборот. КРДС нужна для **координации** действий политической оппозиции. Не нужно путать ее с военным штабом. Или с кублом заговорщиков. И не нужно упрекать ее в том, что она решает все вопросы демократически, максимально открыто, что предполагает длительное обсуждение и учет различных интересов. Возможно, что это не очень *эффектно*, зато *эффективно*. В этом смысле иногда смешно читать некоторые газетные материалы. Журналистам самим надо научиться быть свободными от стереотипов и представлять ситуацию конкретнее. Большое, к сожалению, видится на расстоянии. Как бы потом не было мучительно стыдно за пустые и легкомысленные строки. КРДС, оппозиция, общественные правозащитные организации как противоположный полюс абсолютной власти всем нам сейчас очень нужны. Хотя бы для того, чтобы восстановить равновесие.

Подлинный вес белорусской политической оппозиции стал очевидным именно во время паузы с выдвижением единого кандидата. Что-то не слышно заманчивых предложений. Не видно «мудрого инкогнито», некоторое время анонимно рекламируемого в «БДГ». Не слышно о каком-либо вновь созданном авторитетном в массах общественном движении или коалиции. Не видно телодвижений в номенклатуре: полный анабиоз. Стало ясно, что, несмотря на явную недооценку организованности нашей оппозиции и стремление поставить под сомнение ее силу и влиятельность, все сейчас только и ждут ее решений. Страна замерла в ожидании: кого выдвинет оппозиция? За кого нам голосовать? Оказалось, что оппозиция в нашей стране накануне выборов – это что-то вроде ОТК, госприемки, банковского векселя. Утвердит КРДС кандидата, поддержит его, – быть тому президентом. Есть такое мнение. Вот и все. А пока, между прочим, можно долго и велеречиво рассуждать о том, что, дескать, «поддержка оппозиции будет гибельной для кандидата», что «все решается в Москве», что «главный носитель – это номенклатура» и т.д. Словом, куда вы денетесь, ребята, с подводной лодки? Кто еще, кроме родной политической оппозиции, способен освободить вас от диктатуры и сделать уважающими самих себя гражданами независимого государства? Кто еще увлечет вас к лучшей доле? Не будет ее, станете с хрюканьем облизывать казенные ботинки за символическую плату. Некоторые уже это делают.

3. О роли личности в истории

В смысле реального веса КРДС очень красноречив пример с Николаем Статкевичем. Напомню, что конфликт, возникший во время избирательной кампании в палату №2, поставил его вне КРДС и послужил источником напряжения между политическими партиями. Статкевич теперь сам по себе, свободный охотник. Ведет свою партию автономно, никто ему не указ. И что? Оказалось, что вся его популярность, известность, уважение, авторитет были тесно связаны с его деятельностью в КРДС и с теми мероприятиями, которые были ей организованы. Это лучшие моменты его политической биографии. Он нам таким и запомнился: человек, гордо идущий впереди огромной массы людей. Без «Маршей Свободы», без участия в живой и реальной политической борьбе он перестал быть ярким и узнаваемым. Журналисты потеряли к нему всякий интерес. Кого занимает сегодня то, что он думает? Статкевич занялся своей конторской мышиной избирательной возни в палату №2 и все больше превращается в маргинала. Даже в в эту сонную, презираемую всеми контору он не сумел пробраться. Какой это удар по партии социал-демократов, одной из самых, замечу с уважением, дееспособных политических организаций!

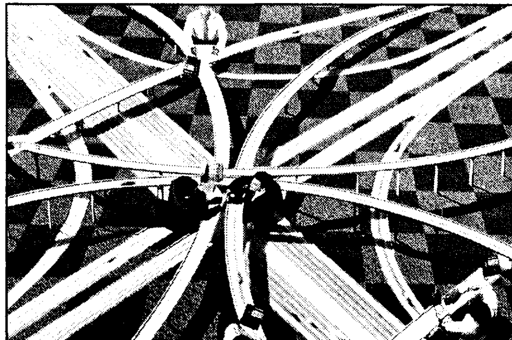
Отсюда мы плавно переходим к основным кандидатам в кандидаты на президентскую власть. Нашему вниманию недавно были представлены три достойных человека, три смелых человека, три амбициозных человека. Семен Домаш, Михаил Чигирь и Владимир Гончарик. Политиков без больших амбиций не существует. Если человек не верит в себя, в него не поверят и другие. Но амбициозность всегда мешала реально оценивать собственные силы и всегда служила преградой для согласованных действий в составе команды. Реальная возможность стать президентом, которая возникла ныне благодаря резкому *ослаблению позиций* Лукашенко, способна внести и уже внесла нежелательные коррективы в выработку общей стратегии. Следует опасаться, что дальнейшее падение ставок нынешнего властителя (а оно неизбежно: он сам делает для этого все возможное) усилит внутреннее напряжение в этой компании. Они, безусловно, должны понимать, что если в составе тройки победа им почти гарантирована, то по одному они станут втрое слабее и вступят в конкуренцию между собой. Они должны ожидать, что обязательно последуют провокации, направленные на раскол коалиции. Это уже делается. В своем интервью «БДГ» Владимир Гончарик уже обижался на Семена Домаша за то, что тот «назвал себя кандидатом от всей объединенной оппозиции». Между тем, Домаш ничего подобного не заявлял. Неискушенный в публичной оппозиционной политике Гончарик, возможно, не имеет пока иммунитета против подлянок со стороны людей в черных куртках из свиной кожи, но как зрелый руководитель он должен уметь контролировать свои эмоции, гасить свои обиды, перепроверять информацию, рассуждать хладнокровно и действовать конструктивно. В будущей демократической Беларуси пост президента не будет таким уж значительным, каким его сделал неукротимый эгоизм одного не очень образованного человека. Возможно, этот пост спустя некоторое время станет чисто представительским. На наивный вопрос Лукашенко: «Как совместить и выразить интересы различных политических сил в государстве одному человеку?» следует отвечать: «Создать систему представительства интересов граждан и политических партий в законодательном органе власти. Восстановить полноценный парламент. Обеспечить разделение властей». Этот очевидный ответ должны иметь перед собой все кандидаты на власть, отправляясь в нелегкий поход за неудобным стулом белорусского президента. Если они хотят победить. ■

Меньше дашь – больше останется

Коммерческое использование «газпромовского» кабеля за пределами России

Людмила ГУЛЯКЕВИЧ

История газпромовского кабеля продолжается. Похоже, поляки не на шутку встревожились тем, что российский газовый гигант трактует их территорию как свое подворье, прокладывая через Польшу трансевропейскую коммуникационную магистраль.



Несколько лет назад Польша решительно сказала «нет» российско-белорусскому прожекту транспортного экстерриториального «коридора» из Беларуси в Калининградскую область через польские земли. Последний скандал разразился, когда оказалось, что внутренняя коммуникационная сеть, которая должна была обслуживать газопровод, предназначалась россиянами для коммерческого использования. Напомним, что проложенный вдоль газопровода кабель состоит из 24 светловодов на польском участке, 60 – на территории Германии, 48 – на территории Беларуси. Как оценивают специалисты, пропускная способность кабеля даже с 24 светловодами огромна. При подключении необходимого оборудования можно в течение нескольких недель запустить систему связи между Россией и Западной Европой с пропускной способностью около 2,4 терабита (т.е. 2,4 тысячи миллиардов битов) в секунду. Такая пропускная способность позволяет одновременно реализовать, к примеру, 38 миллионов телефонных соединений или передачу содержания 70 тысяч томов энциклопедии в секунду. Развивающийся в стремительном темпе телекоммуникационный рынок и рынок трансмиссии данных – это огромные деньги, которые в сложившейся ситуации должны были обойти польское государство стороной, так как владельцы газопровода и кабеля пытались обойти польское право.

Однако не только «Газпром» приложил руку к строительству суперсовременного кабеля и планам на нем заработать. В первые дни нового года по поручению министра юстиции Польши гданьская прокуратура начала следствие по делу о превышении в 1992-2000 годах полномочий государственными должностными лицами в связи со строительством на территории Польши газопровода и светловода и нанесении ущерба государству.

Огласила наконец свой доклад о результатах проверки легальности прокладки пресловутого кабеля и государственная комиссия, созданная в ноябре прошлого года, когда стала явной информация о возможности коммерческого использования кабеля.

Как установила комиссия, телекоммуникационный кабель из оптических волокон, проложенный вдоль ямальского газопровода в соответствии с подписанным в 1993 году с россиянами договором, должен был служить для технического обслуживания газопровода. Именно в случае внутренних телекоммуникационных сетей до 1 января 2000 года не требовалось лицензии министерства связи на прокладку и использование системы связи. Кстати, в этом году ситуация изменилась: в Польше вошло в действие новое Телекоммуникационное право, которое ликвидировало любые разрешения на трансмиссию данных.

В докладе комиссии подчеркивается, что, в соответствии с польско-российским договором о строительстве газопровода, владельцем всей системы, а следовательно, и кабеля, должна быть польско-российская фирма *«EuRoPol Gaz»*, а исключительным оператором системы должен быть польский государственный нефтегазовый концерн *«PGNiG»*. Акционерами *«EuRoPol Gaz»*, в соответствии с договором, стали *«PGNiG»* и «Газпром», притом, каждый из них должен был располагать 50% акций. Тем временем, к этих двум акционерам был добавлен третий – частная польская фирма *«Gaz Trading»*, которая хоть и получила за счет крупнейших акционеров всего 4% акций, но дефакто часто именно она принимала стратегические решения в вопросах газопровода. За *«Gaz Trading»* стоит капитал одного из самых богатых поляков, Александра Гудзоватого, и его фирмы *«Bartimpex»*, которая является основным посредником в расчетах за импортируемый из России газ. «Газпром» сам не хотел производить расчеты напрямую без посредников и без бартера, а значит, не только Александру Гудзоватому было выгодно иметь хорошие отношения с российским газовым гигантом, но и «Газпром» вполне удовлетворяла фигура посредника.

Госкомиссия рассматривает факт участия в *«EuRoPol Gaz»* дополнительного акционера как ослабление влияния польского государства на газопровод. Таким же нарушением записанных в договоре условий, по мнению комиссии, является и то, что использование кабеля *«EuRoPol Gaz»* передал в ведение созданной в августе 1999 года фирмы *«Polgaz Telecom»*, акционерами которой являются российская фирма «Газтелеком» (одна из фирм «Газпрома») и *«Bartimpex»* все того же Александра Гудзоватого. Это привело к утрате контроля *«EuRoPol Gaz»* над частью системы газопровода, нарушило полномочия *«PGNiG»*, исключительного оператора всей системы, а также изменило правовой характер проложенной под газопроводом сети. Авторы доклада считают, что таким образом эта сеть потеряла статус внутренней сети и стала публичной телекоммуникационной сетью. На прокладку и использование такой сети до конца прошлого года необходимо было специальное разрешение, которого ни владелец, ни пользователь кабеля не получали.

Государственная комиссия видит непосредственную вину фирмы *«EuRoPol Gaz»* и в том, что она систематически отходила от принципа равного трактования польской и российской сторон, гарантированного договором. Подозрительным является также то, что именно президенты как фирмы *«EuRoPol Gaz»*, так и *«Polgaz Telecom»* некогда в качестве вицеминистров представляли Польшу на переговорах с россиянами. Впрочем, ни руководство *«EuRoPol Gaz»*, ни Александр Гудзоватый не признают своей вины и утверждают, что все было сделано в соответствии с буквой закона.

Поляки собираются вернуть фактический административный контроль над реализацией договора о строительстве транзитного газопровода, который практически прекратился в 1996 г. Они также видят необходимость оставить лицензирование трансграничной трансмиссии данных. ■

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Единый налоговый Кодекс Союзного государства может быть создан в 2003 году

Единый налоговый Кодекс Союзного государства Беларуси и России может быть создан в 2003 году. Так считает начальник управления методологии, налогообложения юридических лиц Государственного налогового комитета Евгения Герштейн.

В первую очередь в поле зрения созданной для этих целей рабочей группы попали семь налогов. Это – налог на добавленную стоимость, акцизный, налог на прибыль, таможенные пошлины, подоходный, социальный и налог на имущество.

Руководство компании «Фиат» посетит Беларусь

Как сообщает пресс-служба МИД РБ, 22-23 января 2001 года в Республике Беларусь будет находиться делегация руководства компании «Фиат» (Италия) во главе с вице-президентом Сержем де Паленом. В состав делегации также входят представители компаний «Кейс Нью Холланд», «Фиат Польска» и «Нью Холланд Бизон».

В ходе предстоящих встреч представители компании «Фиат» намерены обсудить с белорусской стороной конкретные направления сотрудничества в области производства и поставок зерноуборочных комбайнов, перспективы поставок комплектующих из Республики Беларусь для заводов компании в Республике Польша, а также вопросы организации презентации различных сфер деятельности своей фирмы. ■

Прэзідэнцкі покліч

Міхал ЗАЛЕСКІ

Ёсць чыстыя словы, так зніταваныя з лёсам нацыі і краем, што ў ворагаў не атрымліваецца іх закрэсліць ці спаскудзіць. Словы тыя казалі ў патрэбны час разумныя людзі.

Добры покліч — палова справы, бо дае зразумелую людзям мэту: што ў эканоміцы, што ў палітыцы. Лідэры даюць сваім народам праз поклічы ідэальную мадэль будучыні. Масы ідуць і перамагаюць. Правадыр пажынае плён перамогі. Потым правадыра ўрачыста хаваюць. А будучыня... Ці ж вы не чыталі, якая яна, у кніжках пра 2000 год.

Ці не наспела патрэба правадырам падумаць, наколькі іхныя словы супадаюць з сапраўднымі намерамі грамадзянаў і рэальнымі тэндэнцыямі гаспадарчага жыцця?

Выказванні пра мэты і прыкметы грамадства, у якое «простага чалавека» трэба завесці, зробленыя Лукашэнкам і ягонымі незлічонымі ворагамі, вартыя таго, каб іх прааналізаваць. Бо, вядома, прамаўляць — не бярвенні цягаць, даследчага матэрыялу хапае.

Ідэалы вымалёўваюцца гэткія:

— рацыянальнасць (усе сцвярджаюць, што іхная палітыка грунтуецца на розуме, здаровым сэнсе);
— развіццё і ягонае планаванне;
— падвышэнне прадукцыйнасці працы;
— уздым жыццёвага ўзроўню;
— выроўніванне сацыяльных і эканамічных умоваў;
— удасканаленне грамадскіх інстытутаў і поглядаў.

Нам малююць нацыю эканамічна і сацыяльна разняволеных асобаў, аб'яднаных структурамі цывільнага грамадства і няўхільна адданых ідэі суверэнітэту дзяржавы.

Грамадзяне гэтай нацыі працуюць плённа, бо ёсць працавітымі, акуратнымі, дакладнымі, ашчаднымі, разумнымі, сумленнымі, здольнымі да пераменаў, энергічнымі, упэўненымі ў сабе, адказнымі за сябе і нацыю, кансалідаванымі і салідарнымі, дысцыплінаванымі і дэмакратычнымі. Менавіта такімі набіты грамадскі транспарт кожную раніцу і піўнухі – кожны вечар.

Да таго ж сфармуляваны шэраг вытворных каштоўнасцяў:

— змяненне структуры спажывання;
— рэгуляванне бізнесу без дыскрымінацыі;
— уздым навукі і народнай асветы;
— паляпшэнне аховы здароўя;
— павелічэнне нараджальнасці і працягласці жыцця.

У пэўным сэнсе гэтыя ідэалы чужыя старажытнай культуры славянаў-беларусаў, бо абавязаныя сваім узнікненнем англійскай эканоміцы, нямецкай філасофіі, французскаму сацыялізму і заходнееўрапейскаму пратэстантызму, якія засвоеныя нашымі лідэрамі.

Зыходзячы са сваіх мэтаў і паперак, што падсоўваюць увішныя дарадцы, гіганты нашай палітыкі вызначаюць знешнія і ўнутраныя пагрозы ўстойліваму развіццю Беларусі.

З дапамогай камп'ютэра словы і тэксты лёгка шуфлююцца. Доўга перамолваць словы адно аднаго здольныя толькі палітыкі. Таму ваш карэспандэнт адабраў толькі тыя прычыны, што, на думку галоўных дзеячаў нашага палітычнага рынку, то бок ужо засведчаных кандыдатаў на прэзідэнта, перашкаджаюць росту вытворчасці і стабілізацыі ўзроўню жыцця.

Дарма што кожны, хто мае на мэце займець царскія паўнамоцтвы, выступае ад імя розных «сілаў», прычыны называюцца аднолькавыя і ў той самай паслядоўнасці.

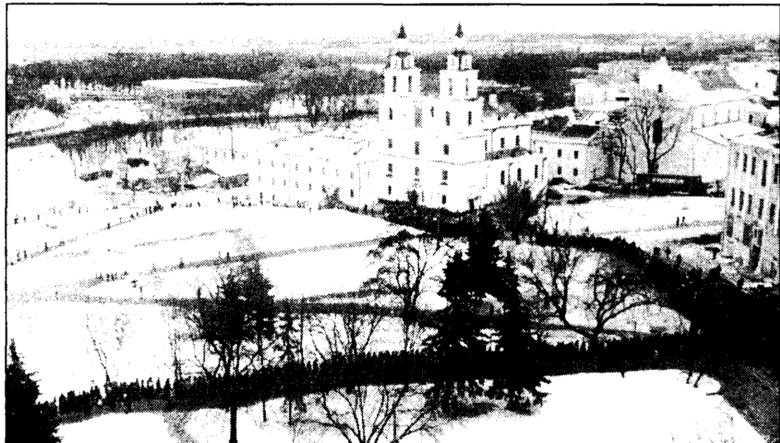
Істотная розніца паміж змагарамі за абсалютную ўладу ёсць толькі ў вызначэнні тэмпаў прыватызацыі і спосабаў забеспячэння харчовай бяспекі нацыі.

Засталося высветліць яшчэ адну рэч: наколькі істотныя розныя падыходы для гэтых праблемаў дзеля масы электарата? ■

Найменне прычыны	Месца
Умовы назапашвання дзеля прадпрыемстваў	1,5
Тэхнічны стан вытворчасці	3,6
Тэмпы ажыццяўлення прыватызацыі	4,5
Умовы дзеля інвеставання наўпрост	5,2
Пакупная здольнасць насельніцтва	5,3
Плацежаздольнасць прадпрыемстваў	5,5
Эфектыўнасць экспарту	6,0
Канкурэнтаздольнасць айчыннай прадукцыі	7,1
Стан сельскай гаспадаркі і аграрная палітыка	8,0
Узровень развіцця сацыяльнай інфраструктуры	8,2

Путь в раннее средневековье

Идеология славяноизма возрождает зашоренное племенное сознание



Фота Ул. ШЛАПАКА

Георгий АНТОНЮК,
доктор философских наук, профессор кафедры философии Национальной академии наук Беларуси

Пророссийские интеграторы в Беларуси активно применяют умышленное раздваивание идеологического сознания людей со слабо организованной психикой для манипуляции их смысложизненными установками. По существу, это метод психоидеологической диверсии.

Внедряя в сознание индивидов взаимоисключающие идеологические взгляды на первоосновы мира, общества и человека («православные атеисты», «верующие материалисты» и др.), можно деформировать работу логики и привививать идеологические установки низкого, практического уровня.

Так, для сторонников интеграции Беларуси с Россией, которая неизбежно ведет к потере суверенитета, идеология независимости, принимаемая многими гражданамит РБ, — огромная помеха. Поэтому пророссийские манипуляторы раздваивают и вводят в их сознание паралельно идеологии независимости противоположную ей идеологию интеграции (таковы, например, тезисы о безусловной необходимости глубокой интеграции с Россией Беларуси и об одновременном безусловном сохранении ею независимости, что часто озвучивает А. Лукашенко). Рациональный ум считает принципиально неосуществимой глубокую интеграцию Беларуси с Россией при одновременном сохранении ею независимости. Но раздвоенное, амбивалентное идеологическое мышление способно верить в такую одновременную осуществимость взаимоисключающих понятий. Сейчас в Беларуси интегристы активно раздваивают сознание приверженцев православной идеологии, распространяя русифицированную славяноцентристскую религиозную идеологию (я ее называю «славяноизм»). Эта идеология — результат «скрещивания» идеологии панславизма с религиозной идеологией православия, вследствие чего последнее перестает быть надэтнической христианской религией и превращается в такую же этническую религию с этноцентристской моралью, как и иудаизм. Вместо евреев как богоизбранного народа в таковом богоизбранном качестве выставляются славяне. При этом в качестве «наиболее богоизбранных» называются восточные славяне, а среди них — славяне православные, среди последних, разумеется, впереди стоят русские. Естественно, что славяноисты агрессивны в отношении сионизма (религиозная основа которого — иудаизм), который воспринимают как своего конкурента в распространении своих представлений о «богоизбранном народе». В книге «Война по законам подлости», этот катехизисе славяноизма, встречается следующий тезис: «Славяне — божественное и светлое начало. Сионизм — это сатанизм. Мы являемся и очевидцами, и участниками противостояния Божественного и демонического начал» (Минск, ЗАО «Православная инициатива», 1999, с.245).

Идея богоизбранности и мессианского превосходства славян, особенно православных, пронизывает все страницы этой книги. Славяноизм изначально внутренне противоречив. Опираясь на православие, признающее священным писанием Ветхий завет с его учением о богоизбранности евреев и принципами их еще племенной, этноцентристской морали, славяноизм одновременно навязывает православным идею богоизбранности и мессианского превосходства славян. А поскольку православие, как и все христианство, почитает также священным Новый завет, в котором моральный этноцентризм Ветхого завета преодолевается провозглашением надэтнических моральных принципов, и потому, как и все христиане, в моральном плане выступает надэтнической верой, то в сознание православных верующих, наряду с надэтнической моралью, славяноизм вносит противоречащую православию славяноцентристскую, т.е. этническую мораль. Иначе говоря, в сознании православных белорусов и других славян намеренно ослабляют моральную христианскую установку, чтобы привить идею якобы божественной предопределенности объединения всех православных славян с Россией. Российское государство трактуется как богоизбранное, мессианское славянское государство «первонаследного старшего русского брата», и именно в нем видится пришествие богоизбранного славянского мессии — спасителя славян и человечества.

Идеи славяноизма находят особенно благоприятную почву в русской этнической среде Беларуси, в ее русифицированной белорусской среде, в огромном контингенте военных пенсионеров бывшего СССР, государственного руководства и высшего руководства армии, активистов Русской православной церкви. Славяноизм — это экспансионистская идеология русифицированного славянского национализма. Он крайне удобен для прикрытия экспансии империализма России. Поэтому не исключено, что за спиной славяноистов стоят также российская разведка и российский империалистический капитал. Сегодня славяноизм в Беларуси фактически превращен в официальную религиозную идеологию нынешней государственной власти Беларуси (наряду с идеологиями панславизма, православия и с крупными фрагментами чуждой им коммунистической идеологии). Славяноизм — это маскирующаяся под «единственно подлинное» православие, а потому трудно обнаруживаемая существенная ересь, возникшая в православии и нашедшая базу в многочисленных неофитах из бывших марксистов-материалистов, вовлеченных в православие после падения советской власти.

Впрочем, и сама Русская православная церковь создает основу для зарождения в ее лоне славяноизма. В разные времена ее идеологи любили поделиться мыслями об особой избранности славян на православие, возвышая их над избравшими своей верой православие «греками». Славяноизм как ересь в православии по своей существенности (но не по историческим последствиям) в какой-то мере сопоставим (но с обратным знаком) с первохристианством как ересью внутри иудаизма. Зачатое в лоне иудаизма христианство с его надэтнической моралью поступательным религиозным преодолением иудаистского этноцентризма. Христианство и этноцентризм по принципам морали несовместимы. Славяноизм с его этноцентристской моралью — это атавистическое вытеснение прогрессивной надэтнической морали из канона православно-христианской церкви.

Не придется удивляться, если славяноизм в своем попятном движении к изжившей себя этноцентристской форме религии, отыскивая собственный идейный облик и приверженцев, воспримет элементы язычества как исторически первой этноцентристской формы религии, отголоски которой живы и поныне. Смыкание славяноизма с язычеством уже обнаруживается во взглядах участников ряда русифицированных панславистских политических движений. В отличие от иудаизма как этноцентристской религии, который изначально выработал специальные механизмы защиты от язычества, для самоутверждения славяноизма как этноцентристской веры борьба с язычеством исторически не актуальная. Элементы язычества («свастики» и т.п.) используются с целью самовыделения и привлечения «романтичных» сторонников, особенно молодых. Поскольку славяноизм выступает религиозной идеологией зарождающегося русифицированного славянского национализма (частичное теоретико-идеологическое оформление он получил еще в XIX веке), то потребности самоутверждения его и этого русско-славянского национализма еще долгое время будут диктовать воинствующе-агрессивные и экспансионистские идеи, организацию и действия.

Следуя логике религиозной веры, можно сказать, что атавистическая славяноистская ересь ниспослана Русской православной церкви как кара за ее заигрывание со славянским этноцентризмом, за поспешное и неразборчивое умножение ею числа своих приверженцев, за отказ от идейного преображения в соответствии с современными постиндустриальными реалиями и в то же время в качестве испытания ее на жизнеспособность. Любая идеология жива, пока у нее есть благородные последователи. Где они в Русской православной церкви, которая стремится соединиться с государством? Желание использовать государственные институты для принуждения к определенной вере — свидетельство близкого духовного конца. Так свидетельствует история христианских конфессий последних полтысячи лет. ■

НЯМІГА-99

Мінскі гарвыканкам страціў сумленне

Бацькам ахвяраў трагедыі на Нямізе пагражаюць адказнасцю

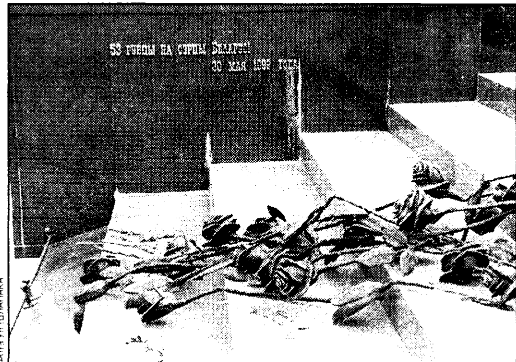
Сталічныя ўлады адмовілі бацькам загінуўшых на Нямізе дзяцей правесці 27 студзеня пікет на праспекце Машэрава – іх накіравалі на плошчу Бангалор.

Бацькі адмовіліся праводзіць пікет на гэтай плошчы і напісалі ліст старшыні Мінгарвыканкама:

«Чаму вы хочаце адправіць нас у месца, дзе выгульваюць жывёлаў? Месца паблізу пераходу станцыі метро «Няміга» абранае намі не выпадкова. Гэта месца, дзе засталіся апошнія сляды нашых дзяцей перад страшнай пагібеллю. Таму прапанова аб пераносе пікета ў іншае месца наносіць новыя ўдары па незагоеных ранах у нашых сэрцах».

«У Мінскім гарадскім камітэце разгледжаная Ваша заява пра правядзенне 27 студзеня пікета з мэтай прыцягнення ўвагі грамадскасці да вырашэння пытання «по увеличению» памяці загінуўшых у пераходзе на станцыі метро «Няміга». З улікам неадназоравага абмеркавання адзначанай праблемы на ўзроўні адказных асобаў гарвыканкама лічым, што ўстаноўлены памятны знак у зоне трагедыі не патрабуе ніякіх дадатковых архітэктурна-мастацкіх рашэнняў. Згодна з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, а таксама ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб сходах, мітынгах, вулічных шэсцях, дэманстрацыях і пікетаванні», Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 9 верасня 1999 г. №36 і рашэннем выканкама ад 17 снежня 1999 года №1330 «Аб месцах і парадку правядзення масавых мерапрыемстваў у г.Мінску» Вы маеце права правесці 27 студзеня 2001 года з 12.00 да 16.00 пікет у парку Дружбы Народаў (раён плошчы Бангалор), без стварэння перашкодаў пешаходнаму і транспартнаму руху і агульнай колькасцю ўдзельнікаў 50 чалавек. Канкрэтнае месца правядзення мерапрыемства ўзгадніць з ГУУС Мінскага гарвыканкама.

Разам з тым нагадваем, што за парушэнне парадку арганізацыі і правядзення сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый і пікетавання прадугледжаная адказнасць».



Фота Ул. ШЛАПАКА

Асноўнае патрабаванне бацькоў – пабудова капліцы на месцы, дзе загінулі іхнія дзеці. Апрача таго ў лісце да старшыні Мінгарвыканкама М.Паўлава гаворыцца:

«Больш таго, расцэньваем гэта як здзек над забітымі і нашым горам.

Мы адмаўляемся ад прадастаўленага Вамі права правесці пікет у азначаным месцы і просім дазволіць пікет 10 лютага 2001 года з 12.00 да 16.00 паблізу пераходу ст.метро «Няміга», на дазволенай дэкрэтам прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 09.09.99 №36 адлегласці, без стварэння перашкодаў пешаходнаму і транспартнаму руху і агульнай колькасцю ўдзельнікаў да 50 чалавек. Усе дакументы, на якія вы спасылаецеся, дзейнічалі і 4 лістапада 2000 года, адная яны не сталі прычынай для пераносу месца правядзення пікета, які мы праводзілі на законных падставах у той дзень.

Чаму ж вы цяпер хочаце накіроўваць нас у месца, дзе выгульваюць жывёлаў?

Мы змагаемся не за «увеличение памяти», як вы напісалі ў лісце, а за «увековечивание памяти», каб людзі помнілі, каб такое больш не адбылося ні з кім ніколі».

Ліст з Мінскага выканаўчага камітэта за подпісам намесніка старшыні выканкама М.А.Пятрушына меў наступны абразлівы змест:

Сталічныя чыноўнікі хутка залічыла тыя 53 рубцы на сваім сэрцы, якія пазначыла бронзавымі кветкамі. Жывая памяць і жывое гора людзей раздражняе іх дагэтуль, што яны дазваляюць сабе кпіць і нават пагражаць адказнасцю бацькам ахвяраў. Ведаючы, што ім усё дазволена і за здзек над людзьмі ім не будзе нават адміністрацыйнага пакарання. ■

Па матэрыялах ПЦ «Вясна»

Украінскія каталікі чакаюць сустрэчы з папам

Патрусь КЛІМКОВІЧ

Святы прастол абвясціў, што апостальскі візіт папы рымскага Іаана Паўла ІІ на Украіну адбудзецца з 23 па 27 чэрвеня гэтага года.

Гэтае ўдакладненне зробленае ў сувязі з тымі пярэчаннямі, якія беспадстаўна выказаў Кіеўскі праваслаўны патрыярхат, канчатковая злучаны з Рускай праваслаўнай царквой (маскоўскай патрыярхіяй). Кіеўскія іерархі чамусьці старанна засцярожвалі ачольніка сусветнай каталіцкай царквы ад сустрэчы з прадстаўнікамі іншых праваслаўных цэркваў Украіны, якія, на іхную думку, ёсць раскольнікі. У заяве праваслаўных іерархаў падкрэслена, што ў адваротным выпадку адносіны Ватыкана з украінскай праваслаўнай царквой, якая злучана з Рускай праваслаўнай царквой, пацерпяць незамерныя страты (?!). У звароце да папы рымскага прагучала наватлі цалкам нечаканая і малазразумелая прапанова: «Іерархі Украінскай праваслаўнай царквы абмеркавалі сітуацыю і аднадушна вырашылі звярнуцца да Вашага Свяцейшаства з просьбай адкласці Ваш візіт на Украіну».

У адказ на гэтакую прапанову канцылярыя Святога прастола паведаміла, што ачольнік каталіцкай царквы ў часе паездкі на Украіну сустрэнецца з украінскімі каталікамі і спадзяецца, што здолее ўнесці ўклад у развіццё мірнага экуменічнага дыялога ў гэтай краіне. Візіт адбудзецца, як намечана».

Такім чынам, 23-27 чэрвеня Украіна будзе вітаць Іаана Паўла ІІ.

А гэтым часам папа рымскі прызначыў 37 новых кардыналаў, адзін з якіх у будучыні, магчыма, зменіць яго на прастоле Святога Пятра. Глава рымска-каталіцкай царквы выбраў святароў традыцыйных арыентацыі, імкнучыся, каб і пасля яго сыходу царква развівалася менавіта ў гэтым напрамку. Усе новыя іерархі ёсць праціўнікамі абортаў і выступаюць супраць пасвячэння жанчын у каталіцкія святары.

Цяпер у канклаве 128 кардыналаў з правам голасу, а буйнейшым блокам пасля новых прызначэнняў стаў іберыйска-лацінаамерыканскі – 32 кардыналы. Гэта парадзіла размовы, што наступным папам можа стаць выхадзец з Іспаніі, Партугаліі ці адной з краінаў Лацінскай Амерыкі.

Можна толькі пашкадаваць, што папа славянскага паходжання пакуль што не патрапіў на Беларусь, хоць наведаў з апостальскімі візітамі Літву, Польшчу, а летам будзе на Украіне. Супраціў, які аказвае Руская праваслаўная царква візіту главы рымска-каталіцкай царквы на Беларусь і ў Расію, далёкі ад здаровага глузду. ■

Ігуменскі тракт ёсць – Ігумена няма

Кірыла ПАЗЬНЯК

У Мінску адбыліся чарговыя, хоць гэта бывае зрэдку, тапанімічныя змены. Паводле рашэння сталічнага гарвыканкама, з'явіліся вуліцы Янкі Лучыны і Ігуменскі тракт.

Справа ў тым, што з забудовай новых абшараў у раёне Лошыцы ад вуліцы Маякоўскага ўзнiклі два працягі. Вось гэтыя адгалінаванні і пертварыліся ў дзве новыя мінскія вуліцы – Янкі Лучыны і Ігуменскі тракт. Прычым абедзве назвы абсалютна слушныя.

Што да Ігуменскага тракта, то вуліца Маякоўскага, дакладней, яе частка, што ідзе да вуліцы Палявой, калісьці менавіта так і называлася. Адсюль ішла дарога на старажытны Ігумен. Дарэчы, цяперашняму гораду Чэрвень дайно пара вярнуць гэтую назву, якую ён меў да 18 верасня 1923 года.

А з'яўленне вуліцы Янкі Лучыны (сапраўднае імя Іван Неслухоўскі) «пралабіравау» Саюз пісьменнікаў: сёлета спаўняецца 150 гадоў з дня нараджэння гэтага пісьменніка, ды і нарадзіўся ён якраз у Мінску.

Як кажуць на ўпраўленні культуры Мінгарвыканкама, у 2001 годзе ў сталіцы з'явяцца яшчэ некалькі новых вулічных назваў. У прыватнасці, вуліца Інтэрнацыянальная будзе перайменавана ў вуліцу Францішка Багушэвіча. ■

СПОРТ

Без аптымізму

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Абсалютна не дадалі аптымізму выступленні беларускіх біятланістаў на апошнім перад лютаўскім чэмпіянатам свету ў Славеніі этапе Кубка свету. Найлепшы вынік беларусы ў чарговы раз паказалі ў эстафеце, крыху не дацягнуўшы да медаля і стаўшы чацвёртымі. У эстафетных гонках, відаць, беларусам дапамагае камандны дух, і таму яны дабіваюцца якіх-ніякіх поспехаў. У індывідуальных жа гонках...

Месцы ў трэцім і чацвёртым дзесятку сталі спадарожнікамі беларусаў у італьянскім Антхольцы, дзе этап Кубка свету праходзіў. Лепшымі, калі толькі падобныя вынікі можна назваць лепшымі, былі Аляксей Айдараў, Алег Рыжанкоў і Вадзім Сашурын. Зноў ветэраны каманды. А дзе ж таленавітая моладзь? Хіба толькі Аляксандр Сыман падае часам нейкія надзеі, але і яму яшчэ трэніравацца і трэніравацца. Беларусы ж зноў паасобку дрэнна стралялі, павольна беглі і г.д.

У жанчын вызначылася Святлана Парамыгіна, якая ўжо хутка скончвае свае выступленні ў вялікім біятлоне і за якой проста нікога няма. Яна заняла дзесятае месца ў спрынце, чаго даўно з беларускамі не бывае (маецца на ўвазе ўваходжанне ў дзясятку). У эстафеце беларускі былі дзявятымі, а ў стаерскай гонцы зноў стала лепшай Парамыгіна, але месца яе зноў-такі толькі ў трэцім дзесятку.

Такая вось сумная гісторыя, такая, блін, вечная музыка.

Да чэмпіянату свету яшчэ два тыдні, патрэніравацца і набраць нарэшце форму (калі яе ўвогуле яшчэ магчыма набраць) – магчыма на чэмпіянаце Еўропы ў ОтМарцьен (Францыя). Але ці будуць там выступаць беларусы – невядома, бо мацнейшыя біятланісты свету пераважна будуць рыхтавацца на сваіх базах, а ў Францыю дашлюць дублёраў. Добра, калі ёсць гэтыя дублёры, а яшчэ лепш, калі яны таленавітыя. На нашай жа радзіме няма ні таго, ні іншага. З чым вас і віншуем. ■

Грышын і Дашчынскі навялі перапалох у Канадзе



Аляксей СТАЎСКІ

Чэмпіянат свету па фрыстайлу, што праходзіць зараз у канадскім горадзе Уістлер, прынёс першыя поспехі (і якія поспехі!) беларускім спартсменам. У раздзеле акрабатыкі залаты і сярэбраны медалі павязуць дадому нашы землякі Аляксей Грышын і Дзмітры Дашчынскі, літасціва пакінуўшы бронзавы медаль нашмат адстаўшаму амерыканцу Джо Пеку. На жаль, выдатна выступаўшая на этапах Кубка свету Ала Цупер даволі няўдала прызямлілася пасля скачка і не ўвайшла ў тройку прызёраў. Тым не менш, выступленне беларусаў адназначна прызнаецца вельмі паспяховым і ўнушае добрыя спадзяванні на зімовыя Алімпійскія гульні 2002 года ў Солт-Лэйк-Сіці (ЗША). ■

Аляксей Фёдараў: ужо не апошні

Аляксей ЗУБРОЎСКІ

У рэшце рэшт атрымаў першую перамогу на прадстаўнічым шахматным турніры ў галандскім Вей-ан-Зэе беларускі грасмайстар Аляксей Фёдараў. Пераможаным апынуўся вядомы галандскі ветэран шахматаў Ян Ціман. Гэтая перамога дазволіла Фёдараву набраць агулам 2,5 ачкі і нарэшце ўзняцца з самага дна турнірнай табліцы і пасярэдзіне турніру апынуцца на адзінаццатым месцы з чатырнаццаці лепшых гросмайстраў свету.

Але перад гэтым былі дзве паразы запар – ад украінца Іванчука і галандца Йерана Пікета. І яны паказалі, што пакуль што падобны найвышэйшы ўзровень шахматных турніраў не для Аляксея Фёдарава.

Такім чынам, згуляна сем тураў з трынаццаці, і добра, каб у наступных шасці беларусу ўдалося набраць прынамсі 2-2,5 ачкі, што дазволіла б яму не апынуцца апошнім. ■

Лёсавызначальны жрэбій наперадзе

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

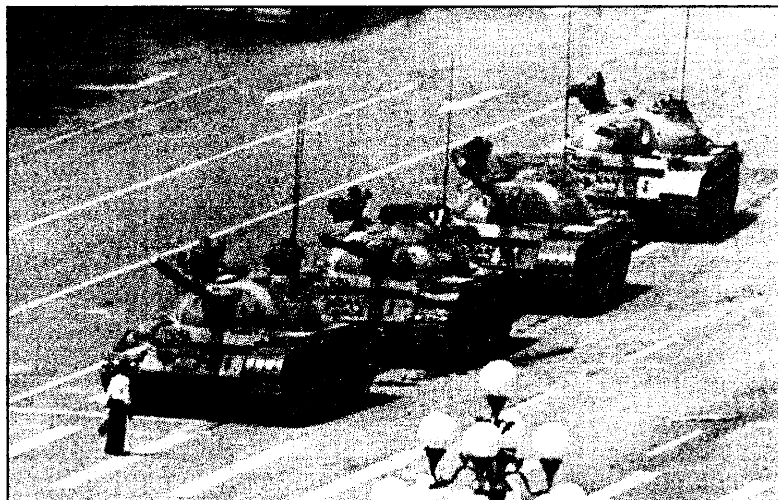
Паразу з лікам 29:31 атрымала нацыянальная зборная Беларусі па гандболе ў матчы, які, праўда, ужо нічога не значыў супраць зборнай Аўстрыі на яе пляцоўцы. Нягледзячы на такі вынік, беларусы занялі першае месца ў групе, а аўстрыйцы – апошняе чацвёртае. Другой камандай, якая з нашай групы трапіла ў наступны адборачны раўнд – плэй-оф – зборная Італіі, якая перамагла эстонцаў.

Цяпер нашы гандбалісты знаходзяцца ў чаканні лёсавызначальнай жараб'ёўкі 20 лютага ў штаб-кватэры ЕГФ у Вене. Беларусы знаходзяцца ў трэцяй «карзіне» для жараб'ёўкі, і таму ім дастанецца ў сапернікі каманда з мацнейшых адзінаццаці. Лепш за ўсё пералічыць верагодных сапернікаў беларусаў: Харватыя, Германія, Украіна, Югаславія, Ісландыя (з гэтымі камандамі будзе надзвычай цяжка цягацца), Партугалія, Нарвегія, Данія, Чэхія, Венгрыя, Польшча (а з гэтымі цалкам магчыма). Так што застаецца спадзявацца на літасць жрэбія, але і на свае сілы таксама. Пачакаем дванаццатага лютага. ■

Почему я опубликовал «Тяньанмэньские записки»

Янь ЛИАНЬ,
китайский правозащитник

Тяга китайского руководства к секретности вошла в поговорку. Но покров тайны, окутывающий механизм принятия важных решений всемогущей партией, начинает мало-помалу приподниматься, поскольку в этом месяце в свет выходит сборник уникальных документов, посвященных закулисным событиям вокруг постыдной бойни на площади Тяньанмэнь в 1989 году.



В этой книге (вывезенной мною из Китая с целью предания гласности) собраны сотни документов, в число которых входят рабочие записи и протоколы встреч самых высокопоставленных лидеров Китайской Народной Республики, посвященных обсуждению судеб демонстрантов с площади Тяньанмэнь, стенограммы основных выступлений, расшифровки ключевых телефонных разговоров партийных лидеров, секретные доклады агентов спецслужб, официальные рапорты полицейских и военных чинов. Эти документы в совокупности дают редкую возможность поближе познакомиться с методами работы китайского руководства.

Будучи свидетелем и участником тяньанмэньских событий, а также пользуясь доступом к историческим архивам, я видел свой долг в том, чтобы опубликовать эту летопись решений, явившихся подоплекой происшедшего. Более десяти лет истинная правда о том, что произошло в 1989 году, скрывалась в партийных архивах в Пекине. Я решился на этот небезопасный лично для меня проект, движимый верой в то, что глубокое осмысление уроков Тяньаньмэня необходимо каждому преданному Китаю человеку. Несмотря на пережитые Китаем после 1989 года огромные изменения, стране нужно не только пересмотреть вердикт, по которому движение 4-го июня объявлялось «контрреволюционным восстанием», но и дать новый старт застопорившемуся процессу политических реформ и демократизации. Я верю в то, что публикация данных документов поможет разрешению этих вопросов.

Хотя бойня на площади Тяньанмэнь произошла 4 июня 1989 года, – более чем десять лет тому назад, – она не стерлась из людской памяти. История Китая как будто замерла на этом месте. Слишком много вопросов, касающихся этих событий, остаются неотвеченными. Первым шагом на пути достижения точной, полной и объективной переоценки происшедшего должен стать, по знаменитым словам Ден Сяопина, «поиск правды в фактах». Лишь тогда станет возможным восстановить истинный лик истории.

Я считаю, что борцы за перемены в Китае должны выучить следующие четыре урока (которыми в своих действиях руководствовался и я сам).

Во-первых, несмотря на глубокую коррумпированность, коммунистический режим в Китае укрепился за счет роста экономики и улучшения жизни людей. Эти достижения позволили ему усилить организованное проникновение почти во все сферы общественной жизни. Ни одна политическая сила в Китае не могла ему противостоять. Люди, не согласные с действиями партии, должны осознать, что им не к кому обратиться, что они могут полагаться только на самих себя. Если даже конец коммунизма в Китае и может считаться заранее предреченным, то падение Коммунистической партии Китая будет осуществлено не внешними силами, а единственно самими членами партии.

Во-вторых, учитывая, как крепко держится Коммунистическая партия за рычаги власти, построение демократии в Китае зависит от сил, берущих начало внутри страны. Работающие за границей во имя демократии, свободы, установления верховенства закона, добивающиеся поддержки международного сообщества — делают нужное дело. Но реальное решение китайских проблем надо искать в Китае.

В-третьих, перемены изнутри возможны по той простой причине, что сегодня Коммунистическая партия Китая напоминает КПСС образца 1989 года. Кажущаяся крепкой структура может развалиться на части в мгновение ока. КПК уже давным-давно перестала быть традиционной коммунистической партией. Сейчас она представляет собой пеструю смесь фракций с разнообразными целями и различными идеологиями. Различия между радикалами и консерваторами внутри партии сейчас более резки, чем между самой партией и ее историческим противником, Гоминьданом.

Главной выступающей за политические перемены силой является продемократическая фракция внутри партии. Поэтому, по всей видимости, в будущем КПК заменит новая сила, выросшая внутри партии: группа, раскаивающаяся в ошибках, совершенных коммунистической системой, группа, подчиненная идее установления здорового демократии. Эта группа объединится с демократическими силами как внутри страны, так и за рубежом с тем, чтобы установить истинно демократическую систему.

В-четвертых, переосмысление событий 4 июня является исторической неизбежностью, а также мечтой большинства китайцев. События 4 июня запечатлелись в душе каждого китайского патриота; почти каждый китаец знает, что официальная переоценка этих событий – лишь дело времени. По сути, верхушка партийного руководства с самого начала оказалась расколотой по вопросу оценки этого события. Сегодня многие из несущих ответственность за принятие решения о подавлении демонстрации – в первую очередь Ден Сяопин и прочие партийные старейшины – уже умерли. Поэтому призывы к переоценке ширятся как внутри партии, так и вне ее. Со временем эти призывы возоблают, и либеральные силы внутри партии, без сомнения, воспользуются исторической возможностью не только пересмотреть вердикт, но также сделать шаг в сторону отказа от коммунистической системы.

Но китайскую демократию все еще ждет долгая и трудная дорога. Помимо всего прочего, ей необходим класс хорошо образованных активистов, которого она лишилась после того, как многие молодые люди покинули Китай, уехав за рубеж либо на учебу, либо в поисках лучшей жизни. Если даже придется рисковать и идти на самопожертвование, эти молодые люди должны вернуться и присоединиться к тем, кто, живя в Китае, ищут перемен (включая членов КПК). Как сказал Лю Сан, «истинный воин не боится смотреть в лицо унынию жизни и видеть сочащуюся там кровь».

«Тяньанмэньские записки», составленные Янь Лианем, выходят в печать в издательстве Public Affairs. Отредактированный текст хронологически отражает события 1989 года в Китае; в его основу легли тысячи страниц документов, циркулировавших в Китае на высших правительственных уровнях. ■

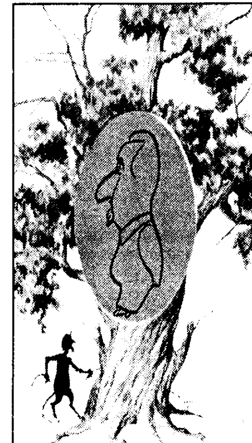
© Project Syndicate

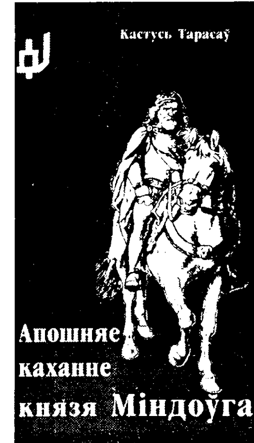
КНІГАРНЯ

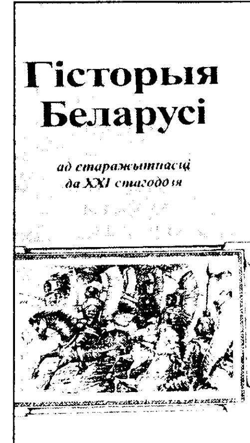
З пачатку кнігадрукавання, ужо пяць стагоддзяў, лепшым падарункам сярод культурных людзей была і застаецца кніга. Для сённяшняй збяднелай Беларусі – кніга не толькі культурны, а, па сутнасці, і самы танны падарунак, які можна з гонарам зрабіць сябрам, родным, дзецям.

Дастойным для падарунка беларускія кнігі можна знайсці на кніжнай выставе ТБМ (Мінск, вул. Румянцава, 13). У час летніх вандровак, сустрэчаў, выправы дзяцей за мяжу на выздараўленне варта мець для прэзентаў лепшую прыкмету нацыянальнай культуры, чым бутэлька гарэлкі.

Тэлефон кніжнай выставы – 284-85-11.







Галоўны рэдактар Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі.
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана ў друкарні УП «Мэджык»
г. Мінск, ул. Кюрына, 50. Заказ №76 Нумар падпісаны ў друк 23/01/2000 (15.00) Наклад – 14.580